

Hozz egy vörös zászlót!

MÁJUS 1.

**ÚJRA
FELVONULÁS!**

10 órától
a Kodály köröndről a Városligetbe!

11 órakor
POLITIKAI NAGYGYŰLÉS

A majális műsorából:

- Kartin zenekar, Cherokee együttes, mozgalmi- és népdal-összeállítás;
- Moldova György és az Ezredvég alkotóközösségének írói dedikálnak;
- A Baloldali Front sátrában kubai zene, Beny Perez együttese, egész napos politikai beszélgetés, találkozó a DIVSZ elnökével.

KUBA: folyamatosság és megújulás

Négyoldalas Kuba-melléklet e heti számunkban

- Politika
- Gazdaság
- Érdekességek
- Turizmus

Capitolium

Munkás! Dolgozó!

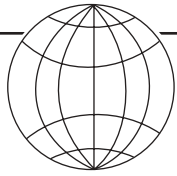
Május 1. a Te ünneped!

A Munkáspárt a Te pártod!

Csak az a miénk, amit kiharcolunk magunknak!

- Munkát mindenkinek!
- Új munkatörvénykönyvet!
- Nagy adót a gazdagoknak,
kis adót a szegényeknek!
- A fiataloknak első
munkahelyet, első lakást!
- Védjük meg a 45 évnél idősebb
dolgozókat az elbocsátástól!
- Csökkentsék a nyugdíj-
korhatárt 55 évre a nőknél,
60 évre a férfiaknál!
- Védelmet a parasztnak,
a magyar kistermelőnek!
- Kevesebb parlamenti képviselőt
kevesebb fizetéssel!

**Harcoljunk közösen
céljainkért!**

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

Április 20. Horvátországban négyszázmillió eurót fordítanak idén az idegenforgalom fejlesztésére. Az összeg felét a szállodák felújítására és az Isztriai-félszigeten az ökoturizmus továbbfejlesztésére fordítják. Dalmáciára viszont „csak” 35 millió eurós beruházást szánnak. Ezzel tovább nő a fejlettségbeli különbség az ország északi és déli része között.

Április 21. Benyújtotta lemondását Silvio Berlusconi olasz kormányfő pártja, a Forza Italia az önkormányzati választásokon elszenvedett súlyos veresége után és egyben szövetségesei követelésére. Azonban rögtön új kormányt alakít, s így – a kabinet átalakításával – egyelőre kiutat talált a 2001-es hatalomra lépése óta legsúlyosabb politikai válságból, és nem hozzák előre a 2006-ra tervezett választásokat.

Április 22. A Föld napja harmincöt év óta. A világméretű környezetvédelmi akciónapon minden évben több százmillió ember hívja fel különféle akciókkal a környezetvédelem fontosságára a figyelmet. A kezdeményezés annak idején az Egyesült Államokból indult el, viszont szomorú tény, hogy napjainkban a világ egyik legnagyobb környezetszennyezője az USA, nem hajlandó aláírni a káros gázok kibocsátását szabályozó kyotói egyezményt.

Április 23. Három hónappal a választások után sincs még új kormánya Iraknak. Ennek oka egyrészt az országban végigsöprő újabb terrorhullám (tömeges tüszéjések, merényletek, robbantások), másrészt hatalmi viták. Többek között kérdésessé vált, hogy valódi egységkormány alakul-e szunnita részvétellel, vagy a nézeteltérések miatt csupán šiita-kurd koalíció.

Április 24. Az orosz parlament új választási törvényt fogadott el. Ennek értelmében ezentúl a választásokon csak pártlistára lehet majd szavazni, a bejutási küszöb hét százalékra emelkedik és pártszövetségek nem indulhatnak a megmértetésen. Ezzel a дума még inkább a kormányzópart, az Egységes Oroszország kezébe tette le a hatalmat.

Április 25. Az egy hete tartó, egyre erőszakosabb tüntetések miatt megbukott a korábban puccsal hatalomra jutott ecuadori államfő, Lucio Gutiérrez. Helyébe a kongresszus Alfredo Palaciót, addigi helyettesét nevezte ki, akinek leváltását máris követelik. Az utóbbi kilenc évben a harmadik ecuadori államfőt söpörte el a kongresszus és a népakarat.

Április 26. Lemondott Csehország miniszterelnöke, Stanislav Gross a zavaros pénzügyei miatt nem csituló botrányok miatt. Az új kormányfő Gross szociáldemokrata pártbeli helyettese, Jiri Paroubek lett. A három pártból álló kormány legfőbb feladatának az EU alkotmányának hazai elfogadtatását és a közepes és az alacsony jövedelmű rétegek adóterheinek csökkentését, a nyugdíjreform előkészítését tekintik.

A GYŐZELEM 60. ÉVFORDULÓJÁN

Nemzetközi találkozó Moszkvában

„A Munkáspárt történetének legnagyobb sikerét érte el a kórház-privatizáció elleni népszavazás kiharcolásával” – alig hangzottak el Vajda János szavai Moszkvában, a fasizmus felett aratott győzelem 60. évfordulójára rendezett konferencián, amikor mindenkit megelőzve az orosz kommunisták vezetője kezdett el tapsolni. Genagyij Zjuganov később az orosz Parlamentben külön tárgyalásokat is folytatott a Munkáspárt alelnökével, aláhúзва a magyar párt szerepét a nemzetközi kommunista mozgalomban.

Genagyij Zjuganov

Vajda János

A fasizmus felett aratott győzelem 60. évfordulójának alkalmából hívta Moszkvába eszmecsere a Független Államok Közössége és Európa kommunista pártjait az Orosz Föderáció Kommunista Pártja (OFKP). Az április 17-én – mint lapunk múlt heti számában röviden beszámoltunk róla – kezdődő tanácskozást Genagyij Zjuganov, az OFKP elnöke nyitotta meg. Az orosz pártvezető a második világháború tanulságait említve hangsúlyozta, hogy a győzelem a kommunistáknak volt köszönhető. A Szovjetunió népeinek, a Szovjetunió Kommunista Pártjának. A fasizmust nem Észak-Afrikában vagy a Csendes-óceánon állították meg, hanem Moszkvánál, Sztálingrádnál és Kurszknál. Zjuganov szerint új fasizmus van születőben, az Egyesült Államok egész kontinenseket von érdekszférájába. Hitlerben és Washington mai uraiban közös, hogy mindannyian a tőke érdekeit képviselik. Közös eszméjük a közkeletű antikommunizmus és az oroszellenesség. Oroszországot NATO-bázisok veszik körbe, új fegyvereket fejlesztenek, melyeknek semmi köze a nemzetközi terrorizmus elleni harchoz, orosz atomlétesítmények megsemmisítését szolgálják. A „nyugati értékek” védelme érdekében le akarják gyengíteni és szét akarják verni Oroszországot.

Képes-e ezt megállítani a jelenlegi orosz hatalom? – teszi

fel a költői kérdést az orosz kommunisták első embere. A válasz: nem. Nem, mert szétverték az ipart, szétverték a hadsereget, elvették az emberek hitét. Hatvan éve Sztálin nevével mentek halálba a vörös katonák – idézte fel Genagyij Zjuganov –, de még húsz éve is fegyvert fogtak volna a szovjet haza védelmében. Putyin nevével az ajkán azonban senki sem megy harcra – szögezte le az OFKP elnöke, levonva a következtetést: „A fasizmust ma is csak a kommunisták állíthatják meg!” A kommunisták, akiknek pártját épp ezért igyekszik gyengíteni a hatalom, a hamis megújulás nevében frakciókat, a tőke érdekeit szolgáló ellenzék hozva létre. Az OFKP azonban megvívta, győztesen megküzdötte harcát, és akár már ma kész a hatalom felelősségének vállalására!

Genagyij Zjuganov beszéde után a győzelem 60. évfordulójára emlékező medálokot adott át a tanácskozás résztvevőinek, így a Munkáspárt delegációjának is.

Amikor Vajda János a Munkáspárt népszavazásért folytatott harcához ért beszédében, a pulpitusról a magyar felszólalást szokatlan figyelemmel kísérő Genagyij Zjuganov kezdett el elsőként tapsolni. A OFKP elnökét az egész konferencia követte. Ennél hangsúlyosabban csak akkor csapták össze a tenyerüket, amikor Vajda János befejezésül „jelentette a konferencia résztvevőinek”:

A Munkáspárt következő kongresszusán kezdeményezi a kommunista név felvételét.

Az osztatlan sikert arató magyar beszámoló után a Munkáspárt alelnöke az orosz kommunista pártokhoz közel álló lapok, a Szovjetszkaja Rosszija és a Pravda vezető szerkesztőivel találkozott, majd interjút adott a Magyar Távirati Iroda moszkvai tudósítójának is.

A magyar delegáció már a látogatás első napján tárgyalt az OFKP külügyi osztályának vezetőivel, a volt Szovjetunió pártjai és az európai testvérpártok több vezetőjével.

Másnap a konferencia résztvevői megkoszorúzták az Ismeretlen Katona Sírját és Georgij Zsukov marsall lovas szobrát.

A megemlékezések után Genagyij Zjuganov a Dumában, az orosz Parlamentben fogadta a Munkáspárt küldöttjét.

Mi a helyzet magunknál? – kezdte minden formalitás nélkül a beszélgetést az orosz kommunisták első embere. Figyelmesen, közbe-közbe kérdezve hallgatta végig Vajda János beszámolóját. Genagyij Zjuganov hangsúlyozottan érdeklődött a Munkáspárt népszavazási küzdelme felől.

Nagyra értékelte a magyar kommunisták kiharcolását és küzdelmét. Elmondta, hogy hasonló cipőben járnak, az ő tizenhét pontos, a társadalom szinte minden problémáját – így a föld tulajdonjogát, az energiaszektor államosítását, a katonák, diákok és nyugdíjasok jo-

gait – feszítő referendumuk éppen a központi választási bizottság előtt van. (A találkozó utáni héten a bizottság mindössze két, többek között választási reformra vonatkozó kérdést hagyott jóvá, az OFKP bíróság-hoz fordult.) A kommunista párt elnöke elmondta, hogy nincsenek illúziók, a hatalom csak akkor fog engedni, ha nem lesz más választása. Nem tartják kizártnak, hogy végül az utcán fog minden eldőlni. Az utóbbi hónapok megmozdulásaiban majd hárommillió ember vett részt országsszerte. A kezdetben kizárólag szociális követelésekkel zajló tüntetéseken mára a kormány- és Putyin-ellenes, a teljes politikai és gazdasági irányváltást sürgető lózungok dominálnak. Ezért érezte időszerűnek a kommunista párt a „Referendum vagy forradalom!” jelszó kiadását.

Zjuganov kiemelte, hogy a Munkáspárt, Thürmer Gyula elnök az európai pártok közül elsőként, a legnehezebb jelszót időben vette fel a kapcsolatot az orosz kommunistákkal. Ezt sohasem felejtik el, mint ahogy értékelik a magyar párt részvételét a nemzetközi munkásmozgalomban is.

Genagyij Zjuganov szorgalmazta az OFKP és a Munkáspárt közötti szorosabb együttműködést, és örömmel üdvözölte, hogy júniusban kerüljön sor a két pártelnök találkozására.

– Tudósítónktól

A huszonötök Európájából jelentjük

● Tatjana Zdanoka, Lettország egyetlen orosz anyanyelvű EP-képviselője sürgette az Európai Unió közbelépését az országban élő nemzeti kisebbségek jogainak a védelmében. Mintegy 450 000 orosz, belorusz és ukrán származású személy tartózkodik jelenleg az országban, akik csak akkor kaphatnak lett állampolgárságot, ha előzőleg nyelvizsgát és hűségesküvet tesznek. A képviselő hangsúlyozta: a lakosság mintegy húsz százalékának nincs szavazati joga, nem tölthetnek be közfunkciót, és a szomszédos országok kivétel csak vízummal utazhatnak az EU tagállamaiba. Zdanoka

szerint a rigai kormány megsérti az európai diszkriminációellenes törvényeket, ezért javasolta, hogy az Európai Parlament küldjön tényfeltáró delegációt Lettorszába. Eduards Stiprais, az EU mellé akkreditált lett nagykövét viszont azt állította, hogy havonta 1000-2000 honosítási kérelem rendeződik, és a Honosítási Főigazgatóság mentes a hatalom befolyásától. Egyes lett politikusok azonban bizalmatlanok az orosz kisebbséggel szemben, és ellenzik a Moszkvával fenntartott kapcsolataikat. A jobboldali pártok attól félnek, hogy az orosz anyanyelvű polgárok szavazataikkal elsősorban a baloldali erőket támogatják.

● A prágai kereskedelmi és ipari minisztérium szerint az Oroszországba irányuló cseh export tavaly elérte a 955 millió dollárt, ami 380 millió dollárral haladta meg a 2003. évi áruszállítási volumenét. Oroszország jelenleg Csehország 13. kereskedelmi partnere, ami az összforgalomnak mindössze 2,8 százalékát je-

lenti. A kapcsolatok fejlesztése érdekében Milan Urban kereskedelmi miniszter a közelmúltban látogatást tett Moszkvában, ahol orosz partnereivel gazdasági, ipari és tudományos együttműködési megállapodást írt alá. Az új egyezmény lehetővé teszi a kooperáció fejlesztését a közlekedés, az energiaellátás, a fogyasztási cikkek cseréje, az energiahordozók szállítása valamint a mezőgazdaság területén. A két fél elhatározta egy kormányközi vegyes bizottság felállítását is. Csehország EU-hoz való csatlakozása egyszerűsítette az Oroszországgal folytatott kereskedelmet, mert a Brüsszel és Moszkva között kötött Partnerségi és Együttműködési Egyezmény előírásait a két ország közötti árucseré-forgalomra is alkalmazni lehet.

● Az EU igazságügyi minisztereinek döntése alapján a májusban megalakuló új határőrizeti ügynökségnek Lengyelország lesz a székhelye. A központ „megszerzésére” Magyarország, Észtország, Szlovénia és Málta is pályázott, de végül

az 1200 km hosszú, Oroszországot, Ukrainát és Belaruszt érintő külső határokkal rendelkező, nagy bevándorlási nyomásnak kitett Lengyelország lett a győztes. Az EB hatmillió eurót biztosít az idén az ügynökség számára, a 2007–2013-as időszakra pedig 281 millió keret elfogadására tett javaslatot az EP-nek. A miniszterek elhatározták, hogy fiókügnökséget fognak Máltán is létesíteni. Az új szervezet feladata az EU bevándorlási és vámelőrársai betartásának az ellenőrzése. Az EB a közös alapokból kívánja finanszírozni a határvédelmet, de Otto Schilly német belügyminiszter szerint a költségeket kizárólag a külső határokkal rendelkező országoknak kellene fizetniük és nem az összes tagállamnak. Az EB véleménye az, hogy a „régieknek” segíteniük kell az „újakat”, amelyek külső határai meghaladják a 4000 km-t. A bizottság 2,1 milliárd euró kiadást tervez a 2007–2013-as időszakban a hatékony határvédelem biztosítására.

– Munkatársunktól

Időt nyerni a felzárkózáshoz

Az Európai Parlament Közlekedési és Turizmus Bizottsága április 19-én, kedden Brüsszelben ülést tartott. A hétéves pénzügyi tervezés keretében a Magyarországnak bőkezű támogatást ígérő Kohéziós Alap éppen most van napirenden az európai döntéshozatalban.

Az eddig támogatásban részesült országok, noha fejlettségi szintjük és az általuk eddig felvett támogatások ezt már nem indokolnák, szeretnék fájdalomdíjként, „phasing out” formájában egy ideig megkapni a korábbi források egy részét. Ez csökkentené az új tagállamok fejlesztési lehetőségeit. A bizottságban érintett magyar képviselők (Barsiné Pataky Etelka és Gurmai Zita) felléptek ez ellen, s nemmel szavazták a javaslatra.

Hasonlóan közös, egyeztetett fellépésre került sor a vasúti szállítási liberalizációjának tárgyalásakor. Itt a magyar képviselők az újonnan csatlakozott országok nevében azt kérték, hogy a vasúti szállítási liberalizációját az eredeti, későbbi időpontban valósítsák meg, hogy a fejlettségből lemaradt középkelet-európai szállítási vállalatok fel tudjanak készülni a felzárkóztatott piacból adódó konkurenciaharcra.

– Tudósítónktól

Idősödik hazánk, öregszik Európa

Kettőszakadt a kontinens, a kép ezt mutatja: a Nyugat a gazdagabb, a Kelet a szegényebb. Legalábbis a nyugdíjas sorsok szerint. Az előbbi gondja főleg a mobilitás, az utóbbié főleg a megélhetés.

Idősödik hazánk, öregszik Európa társadalma. Különbözők az arányok, de nagyjából ugyanannyit mutatnak: a lakosság egyharmada jelenleg az idős korú Magyarországon, a nyugdíjasok száma 3 200 000! S míg egy nyugdíjasra a rendszerváltás előtt 3-4 aktív dolgozó jutott, hovatovább ez a szám 1:1 lesz.

Ha tesszük, ha nem: egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a jelenségre! Államilag és a civil szervezeteknek egyaránt. E felismerésből jött létre és működik az idősügyi tanács, elnöke a mindenkorai kormányfő, és a

kiegészítésért kilincselnie... De hát ehhez másféle társadalmi berendezkedésre lenne szükség! Jó volt az is, hogy *Szathmári Gábor*, a Szakszervezetek Együttműködési Főmátnak sajtómegfőzése és *Várnai Ferenc*, a közalkalmazotti szövetség titkára beszélt a magyar viszonyokról, a nyugdíjasok életkörülményeiről, az állami szerek részéről kapott támogatásokról, illetve az „mobilitás” hazai gyakorlatáról. „Nehéz szoktunk hozzá – mondta Szathmári Gábor –, hogy nem mindenki jut munkához, aki akar vagy szeretne dolgoz-

Kinek a megélhetés, kinek a mobilitás a gond

Nyugdíjasok Országos Szövetségétől a Nyugdíjasok Országos Képviselőtanácsa az MSZOSZ nyugdíjas tagozatáig, az agrárium, a bányászok, a vasutasok hasonló szervezetéig számtalan formáció foglalkozik az idősokkal. Mindezek egyében rendeztek április 20. és 22. között határon kívülre is bevonó országos tanácskozást.

A társadalom fele szegényember

Az idősök mobilitásának előmozdítását tűzte célul az unió által támogatott projekt, amelynek itthon a Nemzetközi Vezetőképzési Információs Központ a gazdja és a ZAIRA nevet viseli. S ebben olaszok, spanyolok, hollandok és lengyelek vesznek részt, ámbar, vélhetően a magyarokon túl a kör tovább bővül...

A hazai törekvéseket változtatta *Kordás László* államtitkár (Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium), jórészt a kormány intézkedéseit, bár elismerte, hogy helyenként mint ha félreértésként egymást a szakszervezetekkel. Itt ugyanis arról van szó: csaknem fele a nyugdíjas társadalomnak a megélhetési küszöbön vagy éppen az alatt él! Persze, nem tagadva az utóbbi jelentős lépéseket, aligha lehet hamarosan azt a hátrányt behozni, amit a rendszerváltást követő kormányok okoztak.

Hangsúlyozottan esett szó a nyugdíjasok foglalkoztatásáról; adókedvezményel, bétgaranciák támogatásával igyekeznek a vállalkozásokat rábírnál az alkalmazásra. Igaz, egy év próbaidőt kötnék ki (s aztán vagy megtartják vagy elbocsátják az illetőt). Az államtitkár mindenképp azt a modellt tartaná követendőnek, hogy a nyugdíjas élje a megérdemelt pihenést egyéb módon, s ne kelljen

ni. Az unió átlagnál ugyan kisebb nálunk a munkanélküliség, de nekünk ez is fájdalmasan sok. Ezért nagyon egyetértünk azzal, hogy az unió a foglalkoztatás ösztönzését tekintve tevékenysége egyik prioritásának.”

Erre felelt az olasz küldött, *Maria Elena* azzal, hogy „a munka gyógyszer”. Mégpedig a leépülés, az öregedés, a magába roskadás ellen. Mindegy, hogy mit cselekszik az idős ember, a lényeg, hogy akár a konyhában, akár a gyermeknevelésben, a beteggondozásban, de legyen rendszeres dolga, legyen tevékeny! Persze, annál jobb, ha társadalmilag, tehát a gazdasági életben, a foglalkozások révén válik hasznossá, így érzi a saját maga fontosságát.

Garcia Eliot éppen a fernói táj, a Marche régió lehetőségeit taglalta, amelyben az idegenforgalom sokféle elfoglaltságot kínál: az olasz paraszikonyha például igényli a korábbi nemzedékek tudását, minden tal étel a múltat hordozza. A remek ízekhez remek hozzáértés párosulhat, különösen az asszonyok révén.

Nagy időket idéztek a spanyolok is. *Rebeka Rodrigues* például a katalán helyzetet változtatta: szembenézni, felkészülni szervezetenként is az idősök számszerű növekedésére – hívta fel a figyelmet. Ez tölti ki náluk a települések vezető testületi és civil szervezetei jövőbeli tervezését. Ám a lakossági részvételnél egy alakításuk a segítségét, hogy az vegye tekintetbe az idősök önkéntességét, elhelyezkedési szándékát.

Katalán volt az az idős mérnök is, aki a szünetben arról beszélt nekem, hogy gyerekként élte meg a polgárháborút. Apja a köztársasági seregben harcolt, és jól emlékszik, miként támogatták akkoriban az elesett

idősöket falun. Megszervezték étkezésüket, ruházódásukat és estenként mandolinnal szórakoztatták őket. Más kíván a mai idő: számítógépeket kell kezelniük, mobiltelefont alkalmazniuk.

Aztán *Monse Leon*, a barcelonai turisztikai egyetemről azt fejtette, hogy az AFOPA (egy az idősöket támogató társaság) a mobilitásra készítés milyen eredményeiről adhat számot. Hogy igyekszik pótolni mindazt, amit a kormány ma nem tesz meg, vagy nem eléggé hatékonyan. Például: elterjeszteni, népszerűsíteni a tanulás gondolatát, azt hogy különleges, a nyugdíjasokra szabott képzést kell a szabadegyetemeknek megvalósítaniuk.

Miért éppen Zaira?

A külföldieknek is, a magyaroknak is hasznos tudnivalókat sorolt *Horváthné dr. Simon Mária*, az Oktatási Minisztérium nyugdíjas bizottságának elnöke. A 435 nyugdíjasuk életkörülményeiről tájékoztatta a résztvevőket, *Vasadi Gizella* titkár pedig a megélhetésük nehézségeiről szólt. S miképpen igyekszik a szakszervezet számukra segítséget nyújtani akár jogsegélyszolgálaton keresztül, akár szociális módon. Számításuk szerint nyugdíjsaikk egyharmada él nehéz körülmények közt...

Maria Elena derített fényt végül is a projekt elnevezésére, ami nem mást, mint az idősöket egy ideális állapotot jelöl. Mégpedig a nemrégiben megjelent *Láthatatlan város* című esszégyűjtemény alapján, amelynek szerzője *Isto Calvino* és ebben a virtuális település neve a ZAIRA. De bármilyen jó is a törekvés a foglalkoztatásra – mondotta *Carmena Luttori* –, a korábbi munkahelyre nehéz visszatérnie a nyugdíjasnak, viszont náluk sikerült mégis elfoglaltságot nyújtani egy „Időbankon” keresztül. Ide azon órákat „teszik be” az érintettek, amelyekkel nem tudnának mit kezdeni, s onnan bébiszitterként, kertgondozásként egymásnak időt tudnak biztosítani!

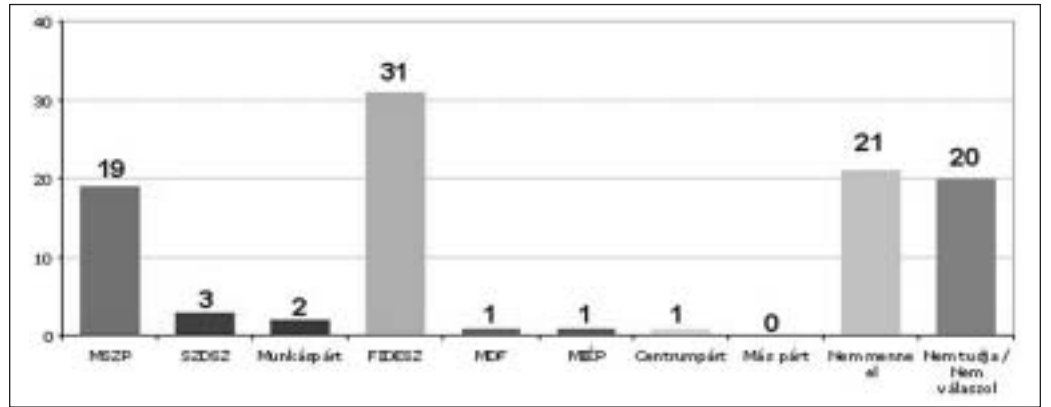
Ezüsthajú nemzedék él velünk

Kárpáti Sándor író egy szünetbeli beszélgetésben a legújabb kötetét, az *Ezüsthajú nemzedék* mutatta be, abból idézte *Balla Imréné*-t, a kelenföldi szociális vezetőt: „Nagy gond a perspektíva hiánya, ez pedig testiekben, lelkieken egyaránt kifejeződhet. Minden kezdeményezéssel egyetértünk, ami az idősök mobilitását szolgálja, akár termelőmunkára, akár szellemi munkára, akár sportra vonatkozik.” S erről szólt *Mihalovits Ervin* is, az érdekvésveteli elnök: „a közérzetjavító intézkedéseken túl szükséges az idősök életereinek, foglalkoztatásuk megteremtésénél munkálkodni, s ez nem csupán értékteremtő, hanem embert újra teremtő cselekedet” – ez a velünk élő, ezüsthajú nemzedék és az aktív emberek érdekeinek egyaránt megfelel.

Szándékokkal, elhatározásokkal ért véget a budapesti találkozó, s azzal a meggyőződéssel, hogy a kör újabb európai országokkal bővül.

Mártony Mihály

A Munkáspárt a negyedik!

Sorozatban látnak napvilágot a különböző közvélemény-kutató intézetek kimutatásai a pártpreferenciákról. Ezek többnyire arról szólnak, hogy a két „nagy” párt szavazótáborra éppen hogyan alakul, illetve felsorakoztatják a két másik jelenlegi parlamenti pártot – na és feltétlenül feltűntetik a MIÉP és a (tudomásunk szerint már megszűnt!) Centrum Párt jó, ha 1 százalékat. Marad még a homályos „Egyéb párt” kategória, többnyire szintén 1 százalékkal. A Munkáspártot nem említik, gondoljon, ki amit akar, leginkább azt, hogy valahol az „egyéb” 1 százalékon belül lehet.

Pártok szavazótáborainak százalékos aránya*

Pártok	A teljes mintában	A pártot választók között	A pártot választó biztos szavazók között
MSZP	12	32	34
SZDSZ	3	5	5
Munkáspárt	2	3	3
Fidesz	31	53	55
MDF	1	2	1
MIÉP	1	2	1
Centrum Párt	1	1	1
Más pártok	0	1	0
Nem szavazna	21		
Nem tudja, nem válaszol	20		

* 2005 április, Gallup

Ehhez képest a Gallup intézet – az újságokból egyelőre nem visszaközösítő(!) – legfrissebb felméréséből az derül ki, hogy a Munkáspárt a teljes népesség körében 2, a pártot választók között 3 százalékon áll, felsorakozva ezzel a Fidesz, az MSZP és az SZDSZ mögé, megelőzve az MDF-et! Vajon az egyelőre csak az interneten hozzáférhető adatsor kap-e publicitást? Az is jellemző, hogy az éppen a napokban nyilvánosságra hozott MSZP-támogatás Szcnda Ipsos kutatásából viszont a fentebb vázolt szokásos kép bontakozik ki. Többszörös csúsztatással állunk tehát szemben: a Munkáspárt szimpatizánsait figyelmen kívül hagyják, illetve azt sugallják, hogy támogatottsága elenyésző.

A Gallup felmérésének eredménye mindenképpen biztató a Munkáspárt számára. – sj –

Korrupció felülnézetből

„Harc a korrupció ellen” címmel május 18-án országos konferenciát rendeznek Budapesten. A tanácskozáson *Petrétei József* igazságügyi miniszter, *Lomnici Zoltán*, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, *Nagy János*, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoka, *Fazakas Szabolcs*, az Európai Parlament Költségvetés-ellenőrzési Bizottságának az elnöke, egyetemi tanárok és a más szakértők előadást tartanak a gazdaság növekedésének féjkjét jelentő kérdékről. Az előzetes, áprilisi sajtótájékoztatót is figyelemre méltó adatok, információkat hangzottak el a témában.

Papanek Gábor egyetemi tanár, a GKI Gazdaságkutató Rt. ügyvezető igazgatója a konferenciát ismertető sajtóértekezleten elmondta, hogy a Transparency International 146 ország korrupciós helyzetét vizsgáló felmérése szerint hazánk 2004-ben a 42. helyen volt. A szomszédos országok közül Ausztria a 13., Szlovénia a 35. és Szlovákia az 57. helyen áll. Az úgynevezett tízes skálán Magyarország valamint Olaszország 4,8, Új-Zéland 9,6 és Finnország 9,7 pontot ért el.

Báger Gusztáv egyetemi tanár, az Állami Egyetemesjűzők (ÁSZ) Fejlesztési és Módszertani Intézetének a főigazgatója hangsúlyozta, hogy a korrupció visszaszorítása érdekében a legfontosabb feladat a megelőzés. *Báger a kockázati tényezők között említette a privatizációt, a közalapítványokat és a pártok gazdálkodását.* Az ÁSZ 2004-ben tizenhárom feljelentést tett korrupciógyanús ügyekben, ami 70-80 személyt érintett. A főigazgató megemlékelt, hogy új párttörvényre lenne szükség, amely pontosítaná a „kampánypénz” fogalmát és szabályozná a pártok gazdálkodását.

Puskás Róbert, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának Bűnmegelőzési és Biztonsági Osztályának a

vezetője elmondta, hogy a terület a gazdasági korrupció egyik célpontja. Az EU elvárásaival összhangban intézkedési tervet készített, és felkészítik az államnyomást a korrupciós esetek megakadályozására. Fontos feladatnak tekintik a provokációk elleni fellépést is. *A Szabadság* munkatársának a kérdésére *Puskás* elmondta, hogy tavaly 35 ügyben 66 fő ellen, 2005 I. negyedében pedig 9 ügyben 18 személy ellen indult eljárás. Az Európai Unióhoz történt csatlakozásunkkal a vámhathárokat megváltoztatták, és hosszuk 1100 km-rel rövidült meg. A változás lehetővé tette nagyobb erők biztosítását a külső határszakaszokra.

Becslések szerint a korrupciós ügyeknek mindössze 15 százaléka lehet felderíteni, de csak 4-5 százalékat sikerül bizonyítani. Nemzetközi felmérések szerint a GDP 2-3 százaléka elviszi a korrupció. A korrupciós perek általában sokáig elhúzódnak, amit a Tocsik-ügyben folytatott eljárás is mutat. *Gyurcsány Ferenc* kormányfő egy televíziós műsorban kijelentette, hogy „förtelmes korrupció van az országban”. Sajtóhírek szerint a Transparency International, nemzetközi korrupcióellenes szervezet magyar tagozata viszont márciusban,

megfelelő anyagi támogatás hiányában megszüntette a tevékenységét!

Az egészségügy a korrupció egyik legjobban érintett területe, de volumenében eltörpül a nagy ügyek, az állami rendelkezések megszerzésére vonatkozó „politikai korrupció” mellett, ahol a profit egy része később a pártkasszába köthet ki. A lakosságnak a visszaélésekre vonatkozó gyanúja általában akkor erősödik, amikor az országban nagy infrastrukturális beruházások (autópálya-, metróépítési stb.) folynak. A közelmúlt elhúzóó bankbotrányai is alaposan megtépték a politikai pártok nem túlságosan nagy tekintélyét. A szakemberek már régóta követelik, hogy a parlament alkosszon lobbitorvényt, ami szabályozná és átláthatóvá tenné a hatalom befolyásolásának az eszközeit.

A májusi konferencián remélhetőleg szó esik a vagyonadóról is, aminek a bevezetése elősegíthetné a vagyonsodási folyamat megfelelő ellenőrzését és a vagyon eredetének a vizsgálatát. A nyugat-európai országokban jól ismert vagyonadó alkalmazásától az egyenlő köztelherviselést csak szakvakan hirdető hazai politikai elit azonban határozottan elzárkózik. –Tudósítónktól

ELFOGADTÁK A KONGRESSZUSI DOKUMENTUMOKAT

A Központi Bizottság ülése és dolgozói aktíva

Április 23-án, szombaton a Munkáspárt országos központjában tartotta a júniusi kongresszust megelőző ülést a Központi Bizottság. A testület a Munkáspárt 21. Kommunista Kongresszusának dokumentumtervezeteiről s előkészületeiről tárgyalt. A kibővített aktívaülé- sen mintegy 250-en képviselték a budapesti és megyei pártszervezeteket. Az aktíva fontosságát aláhúzta, hogy az utóbbi hónapok vitáit követően ez volt a legszélesebb országos pártfórum. A kongresszusi dokumentumokról, a párt helyzetéről, az előrelépés feladatairól Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke tartott szóbeli előterjesztést. (Beszédéből az alábbiakban részleteket közlünk.)

A vitában 12 KB-tag és 12 aktivista fejtette ki véleményét. Felszóltak Baranya, Bács, Borsod megye azon aktivistái, akik a KB és a párt többsége mellett tették le voksukat a politikai vitában. A fórumon megnyilvánult, hogy a többség határozatlan kiáll a Munkáspárt eddigi politikai irányvonalával szemben, s elítéli a pártvita folytatását vagy újrakezdését. Sok jó javaslat hangzott el a választási programhoz: a munkavédelem, a sport ügyében, a fiatalok helyzetének javításában. Általában bátor követelésekre biztatták a pártot.

A délutáni órákban a Központi Bizottság határozathozatalára került sor. A KB külön szavazott a párt feladatairól szóló kongresszusi politikai határozattervezetnek a

pártvita lezárásával kapcsolatos pontjáról, amely a többi között kimondja: a kongresszus erősítse meg a Központi Bizottságnak a pártellenzékkel kapcsolatos határozatait, az ezzel kapcsolatos vitát lezárja és felszólítja a párt tagjait és szervezeteit, hogy mindenütt állítsák helyre a pártfegyelmet. Ezt a határozati részt a KB 38 igen szavazattal, 8 ellenében fogadta el.

A KB 31 igen szavazattal, 5 ellenszavazat mellett döntött arról, hogy a kongresszus kezdeményezze a párt nevének megváltoztatását, s hogy a párt új neve Magyar Kommunista Munkáspárt legyen.

A vitában elhangzott sok javaslat mellett a KB elfogadta és a kongresszus elé terjeszti a Munkáspárt választási programjának irányelveit a 2006. évi választásokra. (Az irányelveket 39 igen, 3 nem szavazattal, 2 tartózkodás mellett fogadták el a KB tagjai.)

A kongresszus valamennyi dokumentumtervezetét májusban közzéteszük A Szabadságban.

Részletek Thürmer Gyula beszédéből

Pártunk születése óta közösen lefolytattunk már hét kongresszust. Minden kongresszuson nehéz feladatokat oldottunk meg. Ami most hárul ránk, elvtársak, az különösen nehéz, emberpróbáló, mondhatnám, kommuniszapróbáló feladat. Pártunk válaszüthöz érkezett, ugyanúgy, mint 1956-ban vagy 1989-ben. Az elmúlt 15 év legnagyobb válságát kell lezárunk és egyben az elmúlt 15 év legnagyobb lehetőségét kihasználnunk – mondotta a párt elnöke, majd így folytatta:

A Központi Bizottság héthónapos, szinte mindennapos vita után márciusban döntött: nem engedjük meg a párt megbuktatását, rendet teszünk a pártban. A KB ezért kizárta a pártellenzék vezetőit a pártból. A párt 21. Kommunista Kongresszusán ezt a folyamatot kell megerősítenünk, és ezzel végleg lezárni a pártellenzék ügyét. – hangsúlyozta Thürmer Gyula.

A párttagkönyvével csak az vagdalózzik, aki nem igazi kommunista

A tagság túlnyomó többsége egyetértett a párt politikájával és a Központi Bizottság döntéseivel – emelte ki a párt elnöke. Ezt a kommunista hozzáállást láttuk az április 4-ei rendezvényen, a gyulai fesztiválon. De ezt láttuk abban is, ahogyan Budapesten, Fejér, Szolnok megyében, Győrben, Veszprémben gyűjtötték a pénzt, ahogyan

folyik az új párttagok felvétele Budapesten, Békés megyében, Győrben és másutt.

Vannak más elvtársaink is, akik nem értenek egyet a pártellenzék kizárásával, nem értenek egyet mint módszerrel, de tudomásul veszik a többség döntését és dolgoznak tovább. Vannak olyan elvtársaink, akik koruk, egészségi állapotuk miatt nagyon megfáradnak érzik magukat, és nem kívánnak aktívan részt venni a párt életében. Nem vonulnak ki látványosan, mert tudják: ezzel nem segítenek a pártban.

Vannak elvtársaink, akik látványosan kilépnek a pártból. Rendben van! De engedjétek meg, hogy itt, mindenki előtt megkérdem ezeket az elvtársainkat: Ti, akik évtizedekkel ezelőtt beléptek a kommunista párt soraiba, azért döntötök úgy, mert harcolni akartatok közös ügyünkért, a munkások, a dolgozók érdekeiért, a szocializmusért. Ennek szellemében dolgoztatok a szocializmus idején, és ennek alapján maradtatok a Munkáspárt tagjai 1989 után is. Ezek olyan döntések, amelyeket a kommunisták egy életre hoznak. Egy kommunista akkor szabad a pártból kilépnie, ha a párt politikája alapvetően szembe kerül a marxista-leninista politikával, a marxizmus elveivel, a munkásság érdekeivel. Ma nem ez a helyzet! A párttagkönyvével csak az vagdalózzik, aki nem igazi kommunista. Így volt 1956-ban is, 1989-ben is, így van ez ma is.

Zárjuk le a múltat, dolgozzunk!

Szervezeteink túlnyomó többsége támogatja a Központi Bizottság határozatait és politikáját – emelte ki Thürmer Gyula. Támogatják és dolgoznak. Megyénk egy része az elmúlt hónapokban nyíltan szembeállt a Központi Bizottsággal. Ma egyikük-másikuk magatartása változni látszik. Úgy tűnik, elkezdenek gondolkodni elvtársaink.

Mit kérünk ezektől a megyéktől? Nyissanak új fejezetet a tevékenységükben! Nem kérjük, hogy felesküdjenek a többségi irányvonalra. Nem kell szeretni a KB döntéseit, csak tartásukat, ne próbálják újra és újra elővenni a lezárt ügyeket. És főleg dolgozzanak!

Thürmer Gyula külön kitért az MSZP-hez való viszony kérdésére. A pártban folyó vita és harc mögött egy fő kérdés áll: az MSZP-hez való viszony. A kérdést nem a kongresszuson kell megválaszolni. A választ megadtuk már ezerszer, és választ adtuk az elmúlt hónapok vitáiban is – húzta alá a párt elnöke.

A választunk egyértelmű: az MSZP nem baloldali párt. Ebben az országban egy rendszer-váltásellenes, kapitalistaellenes párt van, az pedig a kommunista Munkáspárt.

Az MSZP nem a kisebbik rossz, hanem ugyanolyan tőkés párt, mint a Fidesz. Mi ezért nem megyünk sem az MSZP-vel, sem a Fideszsel. A korábbiak-

A Munkáspárt 21. Kommunista Kongresszusának HATÁROZATA TERVEZET

1. A Munkáspárt 21. Kommunista Kongresszusa javasolja a Munkáspárt tagságának: változtassuk meg pártunk nevét. A párt neve jobban fejezze ki az alábbiakat:

- A Munkáspárt marxista-kommunista párt.
- A Munkáspárt következetesen küzd a tőke uralma, a kapitalizmus ellen, a munkásság, a dolgozó emberek érdekeiért.
- A Munkáspárt internacionalista párt, a nemzetközi kommunista mozgalom része.
- A Munkáspárt nemzeti párt, amely a magyar valóságra támaszkodik, védelmezi nemzeti hagyományainkat és értékeinket.

2. A Munkáspárt 21. Kommunista Kongresszusa javasolja, hogy a párt új neve legyen:

Magyar Kommunista Munkáspárt.

3. A Munkáspárt 21. Kommunista Kongresszusa a szervezeti szabályzatnak megfelelően pártszavazás megtartását rendeli el. A pártszavazást szeptember 30-ig kell megtartani. A lebonyolítás rendjét a Központi Bizottság határozza meg.

Budapest, 2005. április 23.

Kongresszusi előkészületek

A Központi Bizottság egyebekben döntött a Csepelen június 4-én sorra kerülő kongresszus szervezési ügyeiben. Elfogadta a kongresszus ügyrendi javaslatát. A KB döntött arról is, hogy egyes pártszervezetek kérésére a küldöttek regisztrálásának határidejét május 6-áig, péntekig meghosszabbítja. A kongresszusra eddig mintegy 1600 párttag regisztráltatta magát. A Központi Bizottság az alábbi határozatot fogadta el a mandátumvizsgáló bizottságról.

A Munkáspárt 21. Kommunista Kongresszusának Mandátumvizsgáló Bizottsága

1. A Központi Bizottság öttagú bizottságot választ a kongresszust megelőző mandátumvizsgálás feladataira, illetve javasol megválasztani a kongresszusnak.

2. A Mandátumvizsgáló Bizottság személyi összetétele:

Elnök: Sipőcz Sándor (Győr-Moson-Sopron megye).
Tagjai: Bogsch Tiborné (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), Davidovics Lajos (Budapest), Farkas Károly (Budapest), Kóhalminé Forrai Júlianna (Csongrád megye).

3. A Mandátumvizsgáló Bizottság feladata, hogy:

- ellenőrizze az alapszervezetek küldötti regisztrációs adatlapjainak valódiságát, a központi alapszervezeti és tagnyilvántartás adataival egyeztetve megállapítsa a regisztrált párttagok küldötti mandátumának érvényességét vagy érvénytelenségét.
- ellenőrizze a kongresszuson részt vevő küldöttek mandátumát. A kongresszuson a bizottság munkáját regisztrációs munkacsoport segíti.

Budapest, 2005. április 23.

A PÁRTFÓRUM FELSZÓLALÓI

A Központi Bizottság tagjai közül: Karacs Lajosné (Budapest), Sipőcz Sándor (Győr m.), Tajcs Ferenc (Heves m.), Alföldi Barna (Csongrád m.), dr. Hajdú József (Budapest), Ferenczi Miklós (Somogy m.), Szabóné Farók Éva (Heves m.), Szabó János (Hajdú m.), Dávid István (Békés m.), Molnár Miklós (Borsod m.), Tóth István (Komárom m.), Kiss János (Békés m.).
Az aktívaülés résztvevői közül: Gelb Zoltán (Baranya m.), Szeiff Molnár Árpád (Budapest), Kőszeginé Benedek Anna (Budapest), Gilicze Attila (Budapest), Fülöp Józsefné (Borsod m.), Sándor György (Budapest), Seté Vilmos (Fejér m.), Szöllősiné Fitos Éva (Szabolcs m.), Lakatos Lajos (Bács m.), Deli Sándor (Tolna m.), Jakus László (Győr m.), Fejes Jánosné (Fejér m.).

A Munkáspárt petíciója az oktatási tárcához

Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke a Munkáspárt 2005. április 22-ei sajtótájékoztatóján, az Oktatási Minisztérium épülete előtt az alábbiakat mondta el:

Állítsuk meg Magyar Bálintot!

Állítsuk meg a kétszintű-érettségi-rendszer bevezetését!

Állítsuk meg a liberális politika újabb rombolását!

1. Mit kifogásolunk a kétszintű érettségivel kapcsolatban?

A kétszintű érettségi fölösleges, nem kell senkinek! A középiskoláknak teher, az egyetemnek nem igénylik.

A kétszintű érettségivel a tanulók nem többet tanulnak, hanem többet számolgatnak: mi éri meg jobban?

A kétszintű érettségi a szülőknek pénzbe kerül. Egy idén érettségiző diák – ha mind az öt tantárgyból biztosra akar menni és megveszi a kiegészítő füzeteket, ez diákokként legalább 70 ezer forint kiadást jelent.

A kétszintű érettségi több mint 100 millió forintba kerül az államnak. Költsék ezt a pénzt arra, hogy végre kifizetik a pedagógusok elmaradt bérémeletését!

A kétszintű érettségi pénzbe kerül az iskoláknak, mert nekik kell megfizetniük a miniszter rémálmainak árát.

A kétszintű érettségi törvényesített pénzmosás. A kormány közpénzeket mos át saját liberális barátainak szakértői díjak, könyvkiadás címén.

A kétszintű érettségi botrányba fog torkoltni, mert a magyar iskolákat, a magyar tanárokat nem készítették fel.

Állítsuk meg a kétszintű-érettségirendszert!

Állítsuk meg a liberális politika újabb rombolását!

Állítsuk meg Magyar Bálintot!

Követeljük:

Ne vezessék be a kétszintű érettséget!

Az idén minden iskola maga döntsön: milyen rendszerben akar érettségiztetni.

Magyar Bálint még a tanév vége előtt mondjon le, és helyére augusztus elsejétől oktatásbarát minisztert nevezzen ki.

2. A Munkáspárt küldöttsége Friss Péter közoktatási osztályvezetőnek átadta a párt petícióját

3. Thürmer Gyula az alábbi levelet küldte Magyar Bálintnak:

„Nyilvános vitára hívom ki Önt, Tisztelt Miniszter Úr, az oktatás kérdéseiről.

Amint a tavalyi – a kórház-privatizáció elleni – népszavazás is mutatta, a Munkáspárt a társadalom nagyon sok tagjának véleményét képes megszólaltatni. Az oktatás ma mindenként foglalkoztat, de Önnek mint miniszterrel senki sem mer vitába szállni.

Én merek, és remélem, Ön sem retten vissza a nyilvános vitától.

Javasolom, hogy a nyilvános vita színhelye a fővárosi Fizekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium legyen, ahol egykor Ön is, én is, teljes értékű érettségit és hasznosítható műveltséget kaptunk.

Javasolom, hogy a vitára májusban, bármely kölcsönösen elfogadható időpontban kerüljön sor.”

Thürmer Gyula az Oktatási Minisztérium épülete előtti sajtótájékoztatóon

A Munkáspárt elnökségének állásfoglalása a kétszintűérettségi-rendszerről

Két évvel ezelőtt még senki sem tudta biztosan, lesz-e az idei tanévtől kezdve kétszintű érettségi. A pedagógustársadalom nagyjából része egészen az utolsó pillanatig abban bízott, hogy a döntéshozatal valamelyik fokozatán csak megbukik ez a beteg ötlet. De akárhány forduló ért is meg a döntéshozatal, egy kört széles ívben ki-kerültek: a pedagógusokat. Ma az oktatásügyhöz úgy, mint a focihoz, mindenki ért, csak az a különbség, hogy a focihoz a hozzáértést azért maguktól a futballjátékosoktól sem vitatják el...

1. A kétszintű érettségi a tőkés, a gazdagok érdekeit szolgálja, célja a gazdagoknak nyitott elitképzés megteremtése. A szegény elvben minden lehet, a gyakorlatban semmi!

2. A kétszintű érettségi már a kitalálásakor, tehát már koncepciójában is támadható volt.

Csökkeni az adott tárgyból továbbtanulni nem szándékozó tanulók részére megismerhető tananyagot, ezáltal sérti a tanulókat az a jogát, hogy a középiskola teljes tananyagát megismerhesse, függetlenül attól, hogy a középiskola elvégzése után milyen elképzelései vannak.

Növeli az adott tárgyból továbbtanulni szándékozó tanulók részére szükséges tanítási óraszámot, ezáltal sérti a tanulókat az a jogát, hogy a középiskola teljes tananyagát a mindenki részére előírt tanítási órákon ismerhesse meg.

Olyan szervezést tételez fel, amelyre nem mind-egyik középiskolának van lehetősége, ezáltal sérti a tanulók szabad választásának jogát.

Megszünteti a felsőoktatási intézményekben zajló felvételi vizsgát, ezáltal sérti a felsőoktatási intézmények azon jogát, hogy a hozzá jelentkező tanulóknak alkalmosságát saját szempontjai szerint mérje fel.

3. A kétszintűérettségi-rendszer bevezetése erőszakosan és erőtlenül történik. A rendszer bevezetésének egyetlen kérdéséről folyt széles körű vita: a közép- és az emelt szint tartalmi követelményrendszerének szétválasztásáról.

Nem folyt a vizsgázás-vizsgázatás módjáról, sem a felkészülés lehetőségeiről.

A rendszer bevezetését nem előzték meg mérvadónak tekinthető előzetes felmérések; az egyetlen előzetes felmérési kísérlet kudarcából semmilyen következtetést nem vontak le.

A bevezetésben nem érvényesült semmilyen fokozatoság.

4. Az emelt szintű érettségi vizsgának nincs célja. A kétszintűérettségi-rendszer már azon a ponton megbukott, amikor a felsőoktatási intézmények túlnyomó többsége lemondott annak megköveteléséről, hogy a hozzá jelentkezők a felvételi tárgyakból emelt szintű érettségi vizsgát tegyenek.

A kétszintűérettségi-rendszer idén február 15-én újra megbukott, amikor a végzős diákoknak a várokozáshoz (és az erre készítettékhez) képest csak töredéke jelentkezett emelt szintű vizsgára.

5. Az oktatási kormányzat ahelyett, hogy elismerne tévedését, az emelt szintű érettségi vizsga teljes eljárás rendszerét áterhelte a középszintre.

Csökkenett átdott ismeretanyaggal, ugyanakkor nehezített követelményekkel sikerült teljesen kiszámíthatatlanná tennie a középszintű érettségi vizsga kimenetelét. A ház építéséhez csökkentette a tégla, kőanyag, a malter, azonban nem is azt várja el, hogy lakható legyen, hanem azt, hogy forogva zenéljen.

„Szerencsére” az értékölő bizottságot sem kényszerítette ki arra, hogyan ítélje meg az eredményt – csak arra, hogy arról hatalmas, új típusú, elektronikus dokumentációt készítsen.

A Munkáspárt megállapítja:

1. A kétszintűérettségi-rendszer koncepciójával sem a középiskolák, sem a felsőoktatási intézmények, sem maguk a pedagógusok nem értenek egyet. Az oktatási kormányzat ez irányú egész tevékenysége (is) a magyar oktatás érdekeivel ellentétben zajlik.

2. A kétszintűérettségi-rendszer szervezésével sem az ezt a folyamatot irányító szervek, sem az iskolák nem készültek el. Sem részleteiben nem tudtak egyetlen határidőt sem betartani, sem most, az érettségi vizsgák elkezdése előtt három héttel nincsenek felkészülve feladataikra.

3. A kétszintűérettségi-rendszer szükségességét korábban indokolni próbáló érvek már mind sorra megbuktak.

Budapest, 2005. április 18.

MUNKÁSPÁRT ELNÖKSÉGE

A II. világháború utáni világregend

Ez év márciusában ötrészes cikksorozatban emlékeztünk hazánk felszabadulásának hatvanadik évfordulójára, felvázolva azt a pályát, amelyet a nagyhatalmak tettek meg az első világháborút követő békeszerződésektől a második világháború befejezéséig. Következő, most induló sorozatunkkal pedig a II. világháború utáni új helyzetől napjainkig szeretnénk elkalauzolni olvasóinkat.

1945 májusában Európában, majd szeptemberben Japán vereségével a világ más részein is befejeződött az 1939–45 között folyó második világháború. A háború utáni rendezés nyomán egy új világregend alakult ki.

Az új világregend két nagyhatalom, a Szovjetunió és az Egyesült Államok jogi-politikai megegyezésére és a mögötte álló viszonylagos erőegyensúlyra épült. Mindennek haditechnikai alapját az új fegyver, a nukleáris fegyver jelentette. Az új világregend társadalmi tartalma a kapitalizmus és a szocializmus erőinek immáron világméretűvé és átfogóvá vált küzdelme. Ez a világregend közel fél évszázadon keresztül állt fent, és a 20. század 90-es éveiben szűnt meg a Szovjetunió szétesésével, a kelet-európai szocialista rendszerek megbuktatásával.

A szocializmus és a kapitalizmus világméretű, átfogó küzdelme

A II. világháborúban a tőkés Egyesült Államok, Anglia és a szocialista Szovjetunió egymás mellett álltak, mert a fasiszta Németország legyőzése közös cél volt. A közös ellenség megsemmisítése után eltérő osztályérdekek és az egyes nagyhatalmak saját geopolitikai érdekei.

A tőkés világ 1917-ben súlyos csapást szenvedett el. A szocialista eszme a gyakorlatban is megvalósult, és ráadásul egy nagy állam, a Szovjetunió képviselte, amely erejénél fogva képes volt a szocialista eszme terjesztésére. A tőkés világban az első perctől élt a szándék, hogy visszaszerezze az elvesztett pozíciókat. A tőke és a munka ellentéte nyilvánvaló volt. A tőke az egész világot uralma alá akarta hajtani, a munka, a szocializmus erőt a tőke kizsákmányolása alól akartak újabb népeket felszabadítani.

A második világháború után az USA a tőkés világ legerősebb állama, a tőkés gazdaság és tudomány motorja, atomhatalom, a legnagyobb hadsereg birtokosa. Az amerikai vezetés lehetőséget látott a történelmi revánusra. Ez a szándék vezetett el a hidegháborúhoz.

A szocialista világ, a Szovjetunió 1917-ben a szocialista világgörögölet eszméjét hirdeti, s a II. világháborús győzelem kedvező lehetőséget teremt a szocializmus elterjesztésére a világban. A Szovjetunió ereje megnőtt. Gazdasága kimeríthetetlen energia- és nyersanyag-hordozókra épül, számos tudományágban világelső. Atomhatalom és a világ egyik legnagyobb hadserege felett rendelkezik. A Szovjetunió nem akart háborút, de képes volt reagálni a tőkés rendszer fegyveres kihívásaira is.

A küzdelem világméretűvé vált, hiszen 1945–48 között Kelet-Európában és Ázsiában egyes részein szocialista rendszerek jöttek létre. 1949-ben megszületett a szocialista Kína is. A küzdelem átfogóvá is vált, hiszen katonai, diplomáciai, ideológiai, műszaki-tudományos, gazdasági téren is folyt. Viszonylagos egyensúlyról

beszélünk, mert ebben az időben sem a tőkés világ nem volt képes legyőzni a szocializmust, sem a szocializmus nem tudott győzelmet aratni a kapitalizmus felett. Egyes területeken az egyik fél, más területeken a másik volt az erősebb. A tőkés Nyugat a Szovjetuniót nem tudta legyőzni. A Szovjetunió ugyanakkor nem tudta a tőkés Nyugatot térdre kényszeríteni.

Viszonylagos erőegyensúly: egyik sem képes legyőzni a másikat

A viszonylagos erőegyensúly azt is jelentette, hogy mivel nem képesek egymást legyőzni, átmenetileg felosztották a világot. A háború politikai következményeként a világot a győztesek befolyási övezetekre osztották. Az 1945. februári jaltai, majd az 1945. júliusi potsdami megállapodások, az 1947-es párizsi és az 1951. évi San Franciscói béke ezt a rendet szabályozta. Szovjet befolyási övezetté vált Kelet- és Közép-Európa, a Távol-Kelet egy része. Ennek alapján Magyarország is a szovjet érdekszférába került. A nyugati, döntően amerikai érdekszférába kerül Nyugat-Európa, Dél-Európa. Németországot kettéosztották: a Nyugathoz tartozó NSZK-ra és a keleti övezetbe tartozó NDK-ra.

A viszonylagos erőegyensúlyra épülő világregend az idők során többször megkérdőjelezte, majd megbontani, de a 20. század 90-es éveig fennmaradt. A tőkés Nyugat nem engedte meg például, hogy a kommunista kormányon legyenek Franciaországban, Olaszországban vagy másutt a nyugati övezetben. A szocialista világ nem engedte meg, hogy saját érdekszférájában kiváljon bármelyik ország is, akár Lengyelország vagy Magyarország 1956-ban. Mivel létezik a viszonylagos erőegyensúly, a kapitalizmus és a szocializmus erőt tudomásul vették egymás döntéseit.

A II. világháború utáni rendezés 1990 után változik csak majd meg. A Szovjetunió belemelegedett abba, hogy a tőkés NSZK lenyelje a szocialista NDK-t, és ezzel létrejöhöz az egységes tőkés Németország. A Szovjetunió tudomásul veszi, hogy a kelet-európai országokban megdőnik a szocialista rendet, és

ezek az országok csatlakoznak a NATO-hoz, az Európai Unióhoz, azaz a nyugati érdekövezetbe. Ez azonban 1945-ben még csak a jövő.

Az atomkorszak

A háború technikai, katonai következménye az atomfegyver és a rakétafegyver megjelenése. A maghasadási német tudósok Heisenberg vezetésével Berlinben fedezték fel a II. világháború előestéjén. Hitler azonban nem értette meg igazán az atom jelentőségét, az erőket hagyományos fegyverekre, harckocsikra, repülőkre, tüzérségre koncentrálták. Az atombombát először az amerikaiak csinálták meg. Az Egyesült Államok 1945 augusztusában Hirosimára és Nagaszakira ledobta az első atombombákat. A japánok így is, úgy is az összeomlás előtt álltak, így a lépés katonai szempontból teljesen indokolatlan volt. A cél nem is Japán megsemmisítése volt. Az amerikai vezetés jelezte a világnak, hogy olyan fegyver van, ami másnak nincs.

Az amerikai atommonopólium azonban nem tartott soká, 1949-ra a Szovjetunió is elkészítette a saját atombombáját. Ezt követi a hidrogénbomba. Az új típusú fegyvert háborúban csak egyszer vetették be, 1945-ben. Világossá vált azonban, hogy – ha mindkét fél rendelkezik ilyen fegyverrel, akkor – egyik fél sem képes egyedül győzelmet elérni anélkül, hogy saját magát ne sodorná pusztulásba. Ez a felismerés a kölcsönös elrettentés alapja.

A másik kérdés az volt, hogy az új robbanóanyagot hogyan lehet az ellenség területére eljuttatni. A rakétát a németek készítették először. A V-típusú német rakéták tervezője Herbert von Braun 1945-ben, az USA-ban talált új otthonra, és ő lett az amerikai rakéta- és űrprogram atyja. 1945 után rohamos fejlődésnek indult a rakétatechnika, előbb a sugárhajtású repülőgépek, majd a rakétafegyverek formájában. Az amerikaiak rengeteg támaszponton rendelkeztek Japántól Görögorszáig, ahonnan repülőgépekkel elérhették a Szovjetuniót. A szovjeteknek nem voltak olyan támaszpontjaik, ahonnan repülővel elérhették volna az USA területét, és vissza is tudtak volna jönni. A rakétatechnika ezért a Szovjetunióban gyorsabban fejlődött, és 1957-ben fellőtték az első szputnyikot. Ez katonailag azt jelentette, hogy a Szovjetunió megépítette az első interkontinentális rakétát, amivel már könnyedén elérte az USA-t. Az USA sérthetlensége örök időkre megszűnt.

(Folytatjuk)

M. L.

VI. fejezet

Belátom, nem vet rám jó fényt, de én csak indulatból tudom rászáni magam, hogy kiválaszások és megírjak egy témát. Szeretnem vagy gyűlölnöm kell a célul kiválasztott környezetet vagy intézményt.

Komló – talán azért, mert ez volt az első nagyobb riport vállalkozásaim sorában – minden más helyszínnél jobban megérintett. A városban laktam, naponta leszálltam a bányába, szabadidőmben elbeszélgettem a munkásszállón élőkkel vagy jártam a hólepte utcákat, új és új részeket fedeztem fel bennük. Mind többen fogadták a köszönésemet, álltak le társalogni velem, munkából hazatérő bányászok, háziasszonyok, gyermekeiket szánkóztató apák. Gyakran meg is invitáltak otthonukba, a korszak szokásos típus bútoraival berendezett lakásokban vendégeskedtem, a televíziójukat, háztartási gépeiket többnyire a hűségjutalomból vásárolták a bányásznap nagy felhozatalú vásárokon. Én is igyekeztem szerethető módon viselkedni, néhány elejtett mondatom bejárta az egész települést, például az a megjegyzésem, hogy Komló a legeurópaibb magyar kisváros. Hamarosan elterjedt az a legenda, hogy én születéseimre „komlói tüke” vagyok, amely minősítés megkülönböztetendő a jött-ment komlóiaktól.

Gungl Ferencel is gyakran találkoztam, minden alkalommal barátságosan érdeklődött, hogy haladok a munkámmal, a válaszem azt hiszem nem foglalkoztatta különösebben. Úgy gondolta, hogy egy szokásos szemléletű könyvre készülök, amely a bányaalapító ős, Engel Adolf működésétől kezdve időrendi sorrendben végigmegy Komló újabbnak történetén, megfelelően kidomborítva a helyi munkásmozgalmi hagyományokat, a felszabadulást követő széncsaták hősiességét, majd optimista módon felvázolja a jövő távlatait. Erre garanciát ígért a „Magyarország felfedezése” sorozat hivatalos pecséttel ellátott megbízólevele és Becker Dezső személyes ajánlása. Gungl egyetlen könyvem sem olvasta, később is csak a forma kedvéért nézett bele a számára dedikált köteteimbe, kisebb humoreszkjeim gyűjteményéből egyetlen mondat ragadta meg a figyelmét:

„– Na maga is kimehetne a Keleti pályaudvarra, hátha megjön az esze!” – ezt gyakran megismételte, mindannyiszor hangos nevetéssel kísérve. Nem ismerte militáns természetemet, meg sem fordult a fejében, hogy mindenekelőtt a jelen állapotok leírására készülök, azt pedig végképp nem tudta elképzelni, hogy fest ez majd írásos formában.

Gungl számos szívélyes gesztust tett felém, már az első hetekben meghívott arra az ünnepségre, amelyet a szocialista brigádmozgalom elindulásának tizedik évfordulója alkalmából rendeztek. Az eseményre a Juhász Gyula klubban került sor. Ez a helyiség eredetileg felvonulási épületként szolgált, mikor az építők elvonultak, Gungl a Béta bánya nevében azonnal ráterette a kezét. Az egész házat rendbe hozatta, épp csak az alapokat hagyta érintetlenül, előadótermet, társalgót, szakköri helyiségeket alakított ki és viszonylagos kényelemmel be is rendezte. Később a város hiába próbálta visszaszerezni, hol egy fiókkönyvtár, hol egy orvosi rendelő céljára. Gungl gyerekkorában a neves zenepedagógus, Szederkényi Ádám tanítványa volt, 13-15 évesen trombitált a növendék zenekarban, majd üzembeszéket támogatta egy béta fúvószenekar megalakítását, ők is itt gyakoroltak. A klubban jeles személyiségek találkoztak a bányász közönséggel, megfordult itt Grosics Gyula és Mák György, a tornász, Veres Péter író és Kónya Lajos költő, ez szolgált most színhelyül a brigádmozgalom megünneplésének is.

Mielőtt elindultam volna a rendezvényre, telekaktam egy sporttáskát a könyveimmel, arra szántam őket, hogy szétszotogassam a résztvevők között, „apróbb ajándékok erősítik a barátságot”.

Majd mindegyik brigádvezetővel találkoztam már lent a bányában, most mégis alig ismertem meg őket. Sötét ruhát viseltek, a fiatalok már nem is az obligát kéket, hanem a modernebb szürkét, a divatos szabás mögött egyaránt eltűnt rendkívüli fizikai erejük és merevítő-torzító sérüléseik nyoma. Régebben a bányászt eláruolta egészségtelen fehéres arcszíne, ők szemmel sem voltak sapdtabbak, mint egy gyári munkás vagy egy kőműves. Egy-egy fröccsöt vagy üveg sört vettek, és nyugodtan, kissé fáradtan figyelték az előadókat.

Mikor ezeket a sorokat írom, alig másfél évtized telt el a rendszerváltás óta, mely egyben a szocialista brigádok megszűnését is magával hozta. Feledésbe merül, hogy ellentétben a sztahanovista mozgalommal, a kiemelkedő egyéniségek kultusza helyett a közösség megtartó erejére próbált alapozni. Hármast tűzött maga elé:

Moldova György

Az utolsó történet

– NEGYEDIK KÖTET –

ÖNÉLETRAJZI TÖREDÉKEK

Részletek megjelenés előtt

szocialista módon dolgozni, élni, művelődni. Napjainkban a szerveződésnek a neve is alig kerül szóba, ha mégis megemlíti, szinte kizárólagosan gúnyos hangszíval teszük, leginkább a brigádnaplóba beragasztott színháztárgyakhoz hasonlóan, amelyeket sokszor az előcsarnokban felállított szemétkosarakból szedtek össze.

A mozgalom formális vonásairól én is szerettem személyes tapasztalatokat. Egy pék barátom meghívott magukhoz író-olvasó találkozóra, de nekem sem időm, sem kedvem nem volt kimenni hozzájuk:

– Nézd – mondtam neki –, úgys csak az aláírásomra van szükségetek, hozd el a brigádnaplókat és majd elintézzük.

Beírtam a nagyalakú, vörös fedelű albumba: – „Köszöntöm a brigád tagjait figyelmességükért, odaadó részvételükért. Minden író társamnak hasonló találkozókat kívánok!” – aláírtam és el volt intézve, kaptam érte egy kosárra való kilfit.

Most, legalább utólag el kell ismernünk, hogy külsődleges vonásai mellett a mozgalom alapvetően pozitív tartalmat hordozott. Elképzelhető-e, hogy napjaink tökései öntudatos munkára, művelődésre, szolidaritásra biztatják berrabszolgáikat?

Ha utánagondolunk, további különbségeket is felfedezhetünk. Régebben a Kossuth-, illetve a későbbi időkben az Állami-díjak elosztásánál elő volt írva, hogy fizikai munkásokat is kell szerepeltetniük a díjazottak között, az utolsó másfél évtizedből nem emlékszem hasonló esetre. Egy bányász, esztergályos vagy szövönő előtt nyitva állt az út akár a legmagasabb társadalmi tisztégekig, ma a parlamenti pártok legfeljebb egy-egy „díszprolit” kapnak fel, többnyire egy budai családi ház tulajdonosát, aki úgy fest a sok jogász, közigazdász, karrierfunkcionárius között, mint tajtékpipán a bojt. De hát jól van ez így, ahogy van, ha egyeseknek mégselem konveniaál, azoknak csak Antal József szavaival felelhetünk: „tetszetek volna forradalmat csinálni!”

Míg a szónokok egymást követték a dobogón, átnézgettem a naplókat. Úgy láttam, hogy a termelésben szerény célokot tűztek ki, a gyengébb színmezőkön azzal is beérték, ha a brigád száz százalékot teljesít. A művelődés főleg nyári közös országjárást jelentett, kirándulásokat a Balaton mellé, Görömbölyre, Tapolcára, Budapestre. Múzeumokban készült pillanatfelvétel ritkán akadt, a beragasztott fényképeken a brigádtagok inkább söröskorsókat emelnek magasba.

Legérdekesebbnek a harmadik vonulatot találtam: a szocialista életmódot, ez elsősorban a társadalmi munkában, az egymással való törődésben valósult meg.

A brigádok dolgoztak a bányászpark rendbehozatalán, lehordtak kilencszáz vödör szemet a csecsemőotthon pincéjébe. Gyűjtöttek beteg társaiknak, a részegeseket is támogatták, de nem készpénzzel, mert azt elitta volna, hanem ruhát vettek neki. Egy bányász az omlás alatt maradt, árvaát a brigád közösen nevelte, még a nyaralásukról is gondoskodtak.

A gyűlés mindvégig baráti hangulatban zajlott le, ellenszenv csak akkor ült ki az arcokra, amikor A., Komló pót képviselője és kirakatembere lépett a dobogóra. Az országos rendezvényeken is ő szokott részt venni a bányászok nevében, többen is megjegyezték róla, hogy inkább csak a televízió képernyőjéről ismerik. A. nemrégiben lépett vissza egy szovjetunióbeli hivatalos látogatásról, most az élményeiről próbált beszámolni:

– Mikor ott álltam a Vörös téren a boldogság-

tól – mondta – a boldogságtól. ...ismételte meg, mert nem talált megfelelő szavakat, helyette egy, a széksorban üldögélő bányász fejezte be a mondatot, a korszak ismert slágerét idézve:

– A boldogságtól ordítani tudnék. ...

A kitörő nevetés nyomán A. elkullogott, Gungl először összevonta a szemöldökét, aztán ő is elmosolyodott, feltűntek ezüstös fogkoronái.

A rendezvény több mint két óra hosszat tartott, a végén szabad társalgássá alakult át. Szétszotogtam a magammal hozott könyveket. A-nak csak egy vékonyabb kötet jutott, fitymálgatva forgatta a kezében:

– Nekem csak egy ilyen maradék könyvet adsz?

Nem feleltem neki, másokkal sem váltottam öt-tíz szónál többet. Az elemi óvatosság is azt diktálta: ha érdemi beszélgetésekbe keveredek, okvetlenül kicsúszik a számon egy-két olyan kérdés, amely jelzi érdeklődésem valódi irányát, esetleg azt is elárulja, hogy máris több ismerettel rendelkezem annál, mint amennyit feltételeznek rólam és bezárulnak a kapuk előttem. Ezt a viszáfogatottságot taktikailag nem éreztem látványosnak, a passzív helyzeteknek is megvan a maguk rejtett dinamikája, hasonlóan az összennyomott, de kipattanásra készen álló rugónak. Csak mosolyogtam, dedikáltam és odaadóan bólogattam a hozzám intézett szavakra.

Később is ezt a módszert követtem egy-egy riportvállalkozásom elején: – „...Az az átkozott modorod tévesztett meg – írta nekem egyszer egy mezőgazdasági pilóta, akit sértettek a róla írottak –, az a látszólagos jóindulatod, ahogy érdeklődteél a sorsom iránt, azért is voltam bizalommal irántad. ...”

Nem lehetek bírja a saját magatartásomnak, de úgy érzem, hogy riporterként soha nem állítottam fel kelepéceket interjúalanyaim számára, csak olyan kérdéseket tettem fel nekik, amelyek valóban érdekelték. Az igaz, hogy ha nem értettem egyet a válaszukkal, akkor is csak ritkán bocsátoztam vitába. Nem tartottam fontosnak, hogy az én felfogásom érvényesüljön.

* * *

IX. fejezet

„A sújtólég a metán és a levegő keveréke. A levegő 5-15 százalék metántartalommal robbanóképes gázkeveréket alkot. A sújtólégrobbanás számos súlyos bányakatasztrófa volt már okozója és a bányászok kezdete óta sok ezer bányász halálát idézte elő. 1942-ben a honkeikói szénbányában az ez ideig legnagyobb sújtólégrobbanáskor 1527 bányász veszítette életét. A sújtólégrobbanás hőmérséklete zárt térben 2650 Celsius. A robbanásnak először nyomó, majd szívó hatása van és mindkettő romboló. A robbanás towaterjedésének sebessége elérheti a hang terjedési sebességét is.”

Török Zoltán: Bányamentés

*

Az emberek megtisztelték azzal, hogy bányajárás közben vagy fenn a napszinten egyaránt valós képet adtak a helyzetről, nem kendőzték el a bajokat. Újra és újra előkerült a metánrobbanás veszélye. A metángáz a bányász legrégebb és legalattomosabb ellensége. Angliában valamikor a halálraítelt rabokat küldték le a bányába égő fáklyákkal, ők ellenőrizték, hogy nem szivárgott-e be metán a fejtésbe.

– Komlón sokáig nem tudtunk a metánveszély méreteiről – mondja a Kossuth bánya szellőztetősi főmérnöke. Az első nagyobb szabású gázkitörés 1968. május 8-án a délelőtti műszakban következett be, két emberünk meghalt. Az esemény következtében Kossuthot másodosztályú sújtólég bányából átminősítették gázkitörés veszélyes bányává.

– Ez az átsorolás nem pusztán forma, hanem szigorú követelményeket támaszt. Átlagos bányában egy tonna kitermelt szénre másfél köbméter levegőt kell biztosítani, gázkitörésnél viszont tonnánként négy köbmétert. A mi négy-százhusz vagonos napi termelésünknek ez 16 800 köbméter levegőt jelentene, amennyit a mi viszonylag szűk vágatainkon csak orkánszerű sebességgel lehetne keresztül bocsátani, nem is beszélve arról, hogy ez messze meghaladja a szellőztetőgépeink kapacitását.

– Mit tudnak tenni?

– Felmentést kértünk a bányahatóságtól, ők bele is egyeztek a tonnánkénti két köbméterbe, de munkahely típusonként meghatározták a megengedett metán értéket, fejtésben például 1,5 százalék lehet, légosztály kihűlésben 0,75.

– És ez elégséges?

– Az áthúzó levegőmennyiség arra elegendő

volna, hogy a bányában megfelelő klímát teremtsen, de a gázkoncentráció ellen gyakran kevésnek bizonyul. Hogy tartani tudjuk az előírt értéket, gázlecsapoló készüléket állítottunk be. Az előkészítés alatt álló fejtéseknél csövekkel mintegy tíz méter mélyen behatolunk a szénfalba és megpróbáljuk leszívni a gázt. Van olyan munkahelyünk, ahol már tíz hónapja szívátunk és még mindig jelentkezik a metán. A múlt évben egymillió köbméter metánt szállítottunk ki a bányából a napszintre. Ennek nagy részét hagyjuk elillanni, pedig magas fűtőértékű gáz. Csak a bányavállalathoz tartozó kertészet üvegházaiban és még egy-két helyen használjuk fel.

Nézzük a jelzőkészüléket, amely a különböző vágatokból, fejtésekből érkező mérési eredményeket regisztrálja. Reggel van, ahol az éjszaka nem folyt termelés, ott erősen felgyűlt a metán, egy százalékhöz közeli értékek mutatkoznak. Amerre villamosvezetékek vonulnak, vagy Diesel mozdonyok közlekednek, a különleges berendezések automatikusan kikapcsolták a világítást.

– A sújtólégrobbanás valóban olyan szörnyű, mint amilyenek mondják?

– Némelyiknél majdnem annyi energia szabadul fel, mint a hirosimai atombombánál. A robbanás centrumából kiindulva tovább terjed és nem csökken az ereje, ha nincs valamilyen éles kanyar, forduló, amely idejekorán felfogja, esetleg az egész bányát romba dönti. Valamikor a század elején (természetesen a XX. századról van szó – M. Gy.) egy francia bányában a robbanás feltöltötte szénrel és kőzettel az összes vágatot, az aknákat, sőt, még a napszintre is feldobott néhány száz vagonnal. Ezerkét száz bányász maradt lenn, a mentésüket meg sem lehetett kísérelni, bezárták a bányát és egy sírkeresztet tűztek az akna fölé. Belgiumban, Franciaországban már nem is foglalkoznak a gázkitörések tevelék művelésével.

– Ami a mecseki szénmedencében történt katasztrófákat illeti, csak két példát említek meg. 1957. november 4-én az István aknai gázkitörésnél a metán 1070 tonna szénrel és kőzettel felfelé megtöltötte az aknát. Itt, Zobákon egyszer 1807 tonna szenet vetett ki a metán, 200 méteres magassáig dugaszolva el a vágatot.

A helytörténeti gyűjteményben megtaláltam egy robbanást átélő bányász emlékezését, ebből idézek:

„...Amikor a kék lobbanást megláttam, elkiláltottam magam, a társam azonnal lezárta a palackokat. A légszatóra egy szemvillanásnyi idő alatt piros lett, mint az érett cseresznye. Kifelé nem lehetett menekülni, mert akkor már lángban állt az egész vágat. A gépterembe mentünk, közben arcom, fülem megégett. A Szabó gyerek után néztem, ő csak néhány hete dolgozott nálunk, mindkét keze megégett, de nem esett pánikba, később segített másokat is kivinni...”

Felvettük az önműtő készülékeinket és kifelé indultunk, közben összebúcsultunk, hogy útközben másik három társunkat is keressük meg. Ezért is néztünk be az ötös déli keresztvágatba, ahol lámpákat láttunk. Kiabáltak, hogy menjünk be, mert két ember van ott. Az egyikük már nem élt, a másikat kihoztuk, aztán mesterséges légzést, szívmasszázszt adtunk neki. Személyes ismerősöm volt, nemsokára a nevemen is szólított. Közben a mentők is megérkeztek. ...”

Az ügy nem hagyott nyugodni, további tájékozódás céljából megkerestem a Kossuth bányai mentők parancsnokát.

– Melyek a legfontosabb és leggyakoribb bal-eseti okok a komló bányában?

– Mindenekelőtt a tűz. Ez régi komló átok, az 1910-es években a komló telepek a lefejtéstől számított három-négy hónapig belül meggyuladtak. 1912-ben a tízes számú telep égése akkora kiesést okozott, hogy a termelés alig fedezte a bányauzem helyi szén szükségletét.

– És a gázkitörések?

– Nézze, beszéljünk őszintén: egy komoly gázkitörésből nem tudunk menteni még akkor sem, ha esetleg csak ötven méterre állunk a színhelytől. A metán kiszorítja a levegőt, száz százalékos oxigénhiány lép fel, ugyanakkor omlászerűen nagy mennyiségű kőzetet szabadít fel.

– Csak az menekülhet meg, aki munka közben is állandóan figyel a gázkitörés szokásos előjeleit. Fokozódik az ácsolatra háruló nyomás, pattogás, apróbb robbanások kísérik, a vágjég elkezd vibrálni és a kőzet erősen felduzzad. Egy esetben előfordult, hogy gyámlyukat ástak a talpban egy támerenda számára, lapátoltak, lapátoltak, de soha nem lettek készen, mert mindig új szén töltött a régi helyébe. Szerencsére az egyik vágárnak volt annyi esze, hogy eldobta a lapátot és ráüvöltött a többiekre is, hogy meneküljenek. Egy perc múlva bekövetkezett a robbanás.

(Folytatjuk)

Tiltakozott a Front

2005. április 23-án, szombaton a Baloldali Front – Kommunista Ifjúsági Szövetség aktivistái az amerikai nagykövetség előtt tiltakoztak az Amerikai Egyesült Államok Kuba elleni intézkedései ellen. Az alábbiakban részleteket közlünk Kupi László, a Baloldali Front – Kommunista Ifjúsági Szövetség országos vezetőségi tagjának nagykövetség előtt elmondott beszédéből.

Kedves elvtársak! Barátaink!

Ez az az időszak, amikor ülészik az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága, ez az az időszak, amikor az Egyesült Államok be szokta nyújtani az éves indítványát, hogy a bizottság ítélje el Kubát az emberi jogok megsértése miatt. Valójában nem teljesen pontos ez a megfogalmazás, hogy benyújt, mivel eddig ezt soha nem ő tette meg. Ennek két oka van. Az egyik, hogy már az egész világ unja a magát sértettnek érző USA keresztes hadjáratát Kuba ellen. Ezt jól mutatja az a másik ENSZ-beli indítvány, amely arra irányul, hogy az USA oldja fel a Kuba elleni gazdasági blokádot. Ez utóbbi javaslatot az ENSZ 170 országa támogatta és mindössze négy volt ellene: az USA, Izrael, a Marshall-szigetek és Palau. A másik ok pedig az, hogy talán az Egyesült Államok kormánya is érzi, hogy nincs erkölcsi jogalapja számon kérni az emberi jogokat más országokon, amikor maga is számos esetben teljesen semmibe veszi őket. Ezért tehát minden évben megbízta valamelyik hű csatlósát, hogy tegye meg helyette ezt a lépést. Más országok mellett sajnos Csehország is ott volt a benyújtó országok között. Sőt mi több, Csehország egyenesen vezető szerepet vállalt a „kubai demokratikus átmenetet segítő” amerikai kampányban. Ennek a kampánynak a célja nem más, mint visszaállítása az 1959 előtti kubai-amerikai kapcsolatoknak. Ami azt jelenti, hogy az

USA olyan kormányt szeretne 45 év után látni Kuba élén, amely feladva a szigetország önállóságát, újra az Egyesült Államok félgymarmatává tenné Kubát. Ennek a kampánynak volt az állomása a tavaly ősszel tartott prágai konferencia. És ennek a kampánynak a része volt az a „kubai demokratikus átmenetet” támogató tavaly nyári nyilatkozat, amelyet Václav Hável, Lech Walesa mellett sajnálatos módon Göncz Árpád is aláírt.

...Teszti ezt az az ország, amely hamis indokkal megtámad egy szuverén államot; az az ország, amely kettős mércét használ a terrorizmus megítélésében, miközben háborút indít a „terrorizmus ellen”, ő maga is terroristákat támogat, akik ártatlan kubaiak vérért ontják ki. Az az ország, amely nemhogy eltélné ezeket a gyilkosokat, még ki is tünteti őket, és kíméletlenül életfogytiglagra ítéli azt az öt kubai hazafit, akik megpróbálták megvédeni hazájukat a terroristák bombáitól. Az az ország, amely maga is gazdasági terrort alkalmaz, amikor blokádot tartja Kubát (és más országokat).

A politikai nyomásgyakorlás egyik eszköze ez a minden évben betervezett nyilatkozat, amelyet Magyarország is minden évben támogat. Ezért kérjük a magyar politikai élet szereplőit, de legfőképpen a magyar kormányt, hogy idén ne támogassa az Egyesült Államok eme mocskos és hazug támadását Kuba ellen.

– Tudósítónktól

Emlékezzünk!

Május elseje: ma is aktuális

1890. május elseje óta a dolgozók világszerte megemlékeznek a munka ünneperől, amely máig sem veszített aktualitásából, épp ellenkezőleg: a globalizáció, a terjeszkedő mutlicégek világában a dolgozók iránti szolidaritásra a XIX. század vége óta változatlanul szükség van.

Amikor a II. Internacionálé e nevezetes napot ünneppé nyilvánította, a proletariátus, az 1871-es párizsi kommun rövid idejét leszámítva, fényévnyi távolságra volt a hatalomátvételtől: még a fejlett Angliában és Franciaországban is a polgári világ élte fénykorát. A féldiktatórius Német Birodalomban a szervezett munkásokat tömörítő szociáldemokraták ekkor váltak ugyan a parlament legerősebb pártjává, ám a császár és a kancellár híveinek hatalmát biztosító rendszerben nem sok vizet zavartak. Hazánkban még létre sem jött az MSZDP, a cári Oroszország urai pedig éppúgy semmibe vették a gyári dolgozókat, mint a nyomorgó muzsikokat. Ebben az időben a nemzetközi munkásmozgalom a munká körülmények javítását, a sokszor 10-12 órát is meghaladó napi munka 8 órára csökkentését tűzte ki célul. Áttörést azonban csak az 1917-es szo-

cialista forradalom, illetve az 1945 utáni népi demokratikus fordulatok és a skandináv jóléti modellek hoztak számos jogi és szociális vívmány bevezetésével.

Sajnálatos módon azonban a kilencvenes években beköszöntő kelet- és közép-európai rendszerváltások a pártállam és a szociális védőháló fogalma ellen hadat üzentek. A neoliberalizmus prófétái néhány év leforgása alatt csak magyarországi viszonylatban mérve milliókat érintő szegénységet, több generációt is érintő létbizonytalanságot zúdítottak az emberek nyakára. A bérből és fizetésből élők kiszolgáltatottsága pedig kísérletlenül a régmúltat idézi: a pusztán a napi megélhetésért robotoló munkavállalók sok helyen kénytelenek naponként 12 órát is dolgozni alacsony bérek és megalázó munkafeltételek mellett.

B. Deák András

MEGHÍVÓ

A Baloldali Front – Kommunista Ifjúsági Szövetség 2005. április 30-án, szombaton 11.00 órakor tartja VII. Kongresszusát és ifjúsági aktíva ülését, amelyre minden tagunkat, 35 év alatti párttagot, és szimpatizáló fiatalot szeretettel meghívunk.

Idén, gondolva a 2006-os választásra való felkészülésre, együtt tartjuk a Baloldali Front kongresszusát és a Munkáspárt fiatal tagjainak, szimpatizánsainak ifjúsági aktíváját.

Természetesen meg fogjuk választani a párt ifjúsági szervezetének, a Baloldali Front – Kommunista Ifjúsági Szövetségnek vezetését, meg kell határoznunk a következő időszak tevékenységét, de nekünk is ki kell vennünk a részünket a Munkáspárt választási felkészüléséből, s részt kell venni a párt választási programjának a fiatalokat érintő részeinek kidolgozásában is.

A kongresszust Budapesten, a városligeti Paál László sétányon (a másnapi munkáspárti majális helyszínén) tartjuk, és várjuk a Baloldali Front tagjait, szimpatizánsait és mindazokat a 35 év alatti fiatal párttagokat, akik aktívabban szeretnének bekapcsolódni a választási program kidolgozásába, a fiatalok megszólításába.

85 éves a Csepeli Munkásotthon

Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke látogatást tett a Csepeli Munkásotthonban, amely az idén ünnepli fennállásának 85. évfordulóját. A párt elnöke kifejezte a Munkáspárt jókívánságait Nagy Józsefnek, a Munkásotthon igazgatójának.

EZRES KLUB

Egy hét alatt 26 új tag

Gyorsul a munka, egyre többen jelentkeznek az Ezres Klubba. A múlt heti 162 főről egy hét alatt 188 főre gyarapodtunk. Lakatos Lajos elvtárs és felesége Dunaszentbenedekről, akik eddig is tagok voltak, úgy döntöttek, hogy már most 2006-ra is befizetik a tagsági díjukat. Köszönjük a kezdeményezést és a támogatást.

Köszöntjük új tagjainkat: Davidovics Lajos, Bodó György, Kiss János, Berki László, Karcagi János, Kovács P. Gusztáv, Kokány Lászlóné, Szabó Illés, Zofál Károlyné, Németh József, Klimó Lajosné, Csetna Károly, Rátkai István, dr. Pomázi László, Hédei Lajosné, Balázs Gézané, Balázs Géza, Korcsik Gyula, H. Kober Terézia, Szimon József, Németh Pál, Tóth Zoltán, Dankó Géza, Molnár Istvánné, Tóth Ernő, Koós József.

VESZTESÉGEINK

Takács Jenő, aki 1948 óta volt tagja a pártnak, 80 éves korában elhunyt.

Csornai alapszervezet

Szász Magdolna, aki 2003 óta volt a párt tagja, 74 éves korában elhunyt.

Nagykanizsa I. alapszervezet

Visnyei József, aki 1948 óta volt tagja a pártnak, 81 éves korában elhunyt.

Törökszentmiklósi alapszervezet

Simon Pál, aki 1952 óta volt tagja a pártnak, 77 éves korában elhunyt.

Budapest, XII/1. alapszervezet

Horváth Kálmán, aki 1994 óta volt a párt tagja, 56 éves korában elhunyt.

Karcagi alapszervezet

Fricska Margit, aki 1945 óta volt tagja a pártnak, 85 éves korában elhunyt.

Kecskeméti alapszervezet

Berze László, aki 1962 óta volt tagja a pártnak, 66 éves korában elhunyt.

Budapest, XVII/1. alapszervezet

Tarczali Zoltán, aki 1945 óta volt tagja a pártnak, 89 éves korában elhunyt.

Budapest, XVII/3. alapszervezet

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK

Anyám

A hágyót hű hordóba fogta,
egy csöföle egy vasárnapi
csöndben elmosolygott
s állt egy kicsit a félhomályban --

Nis lábasköbön hazakötve
hogyelmesítél vacsoráidat,
leférdülünk és eltűnődtem,
hogy ék egész fehérekkel vanok --

Anyám volt, apró, korán meghalt,
mert a mosónők korán halnak,
a csepelstől csaknem látnak
és fűkét fű a vasalástól --

Féret hogyvidéknek ott a szomszéd!
Köszönjétek felkötésűt
a gőz s fűgőváltásnál
a mosónőknek ott a padlás --

Látom, megáll a vasalónál,
Tűnkony lemondott a tűk
megfűtve, mindig harkonyokból lett
gondoljétek meg, prolektónok --

A mosástól kicsit meggyönyörült,
én nem tudtam, hogy fűt asszony,
álmában tiszta költőnyel hordott,
a postás olyankor kövönnt néki --

József Csillag

A Munkáspárt internetcíme: <http://www.munkaspart.hu>

**PATRIA O MUERTE!
HAZA VAGY HALÁL!**

**Hasta la victoria siempre!
A végső győzelemig!**

KUBA FOLYAMATOSSÁG ÉS MEGÚJULÁS

A SZABADSÁG MELLÉKLETE KUBÁRÓL

Jöjjön velünk Kubába!

Köszöntjük kedves olvasóinkat! Kuba sok magyar honfitársunk számára már elérhető úti céljá vált. Aki szereti a tengert, a jó ételeket, a vérpezsdítő zenét, annak Kubánál aligha lehet jobb helyet ajánlani. A hozzánk hasonló nagyságú Kuba évente majdnem hárommillió turistát fogad, ami szép teljesítmény. Az árak megfizethetőek, s ha azt vesszük, hogy kiváló minőséget kapunk, nyugodtan mondhatjuk: jól jártunk!

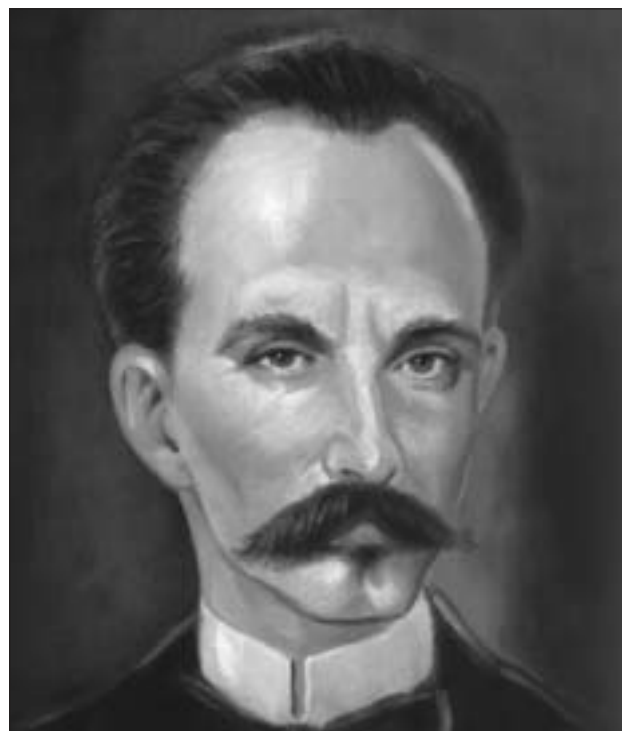
Tengert, trópusi meleget, gyönyörű természetet, jó konyhát és rumot per-se más latin-amerikai országok is kínálnak. Kuba azonban egyedülálló. Kuba szocialista ország. A politikában járatlan utazó is rögtön észreveszi, hogy olcsó a kenyér, a hús, ingyenes az oktatás és az egészségügyi ellátás, vagyis a társadalom nagyon sok mindent ingyen biztosít a polgárainak. Az utazó figyelmét az sem kerüli el, hogy a kubai nép fennállásának első pillanata óta harcban áll. Nem akar ő harcolni, de az élet, a nemzetközi politika rákényszerítette. Kuba a világhatalom, az Egyesült Államok szomszédságában van,

alig 80 kilométerre a floridai partoktól. Az Egyesült Államok 1959 óta nem tudta Kubát, a kubai népet térdre kényszeríteni sem fegyverrel, sem azzal, hogy embargóval mind a mai napig megpróbálja a szigetországot elzárni a külvilágtól.

Kuba sokat változott az elmúlt évtizedekben. Fidel Castro nemzedéke mellett felnőttek az új generációk. Kísérleteznek újításokkal, reformokkal, hatékony gazdasági megoldásokkal. A lényeg azonban változatlan. A kubai nép mindennél jobban becsüli a saját maga által kivívott szabadságát, és becsüli a saját maga által választott szocializmust, amely munkát, biztos jövőt, a dél-amerikai országok többségénél jobb és igazságosabb életet hozott neki.

Szórakoztató összeállításunk a Szabadság hetilap szervezésében olyan magyar üzletemberek támogatásával készült, akik nemcsak jól érzik magukat Kubában, de fantáziát, komoly lehetőséget látnak a magyar-kubai gazdasági kapcsolatok fejlesztésében.

KUBAI ARCKÉPCSARNOK

- Hősök
- Politikusok
- Művészek

José Martí

Kubai költő, író, forradalmár, a kubai nemzet legendás személyisége, a nemzeti függetlenségi harc megtestesítője.

1853. január 28-án született Havannában. 1868-tól aktívan részt vesz a Kuba függetlenségéért vívott harcban. 1892-ben a Kubai Forradalmi Párt alapítója. 1895. április 11-én partra száll Kubában. A harcban mártírhalált halt.

Omara Portuondo

A kubai zene nagyművésze, Kuba egyik legnagyobb énekesnője, sokak szerint a „kubai Edit Piaf”. 1930-ban született Havannában. Tizenöt éves kora óta énekel, kezdetben a Tropicana kabaré táncosnőjeként lépett fel, majd nővéreivel alakított együttest, hogy aztán szólópályára lépjen. Az 50-es évek óta az egyik legnépszerűbb művész. A nagy sikert számára Wim Wenders filmje, a Buena Vista Social Club és az ehhez társuló zenei produkciók hozták meg. A 2004-es budapesti Sziget fesztivál egyik sztárja.

Carlos Puebla

Zeneszerző, énekes, gitárművész. 1917. szeptember 11-én született Havannában. 1960-tól vált ismertté mint zeneszerző. A kubai nép, a kubai dolgozó ember érzéseit szólaltatta meg a legmagasabb művészi szinten. Híres dalai: Canto a mi pueblo (Népemnek énekek), Cuba no esta sola (Kuba nincs egyedül), La Mujer esta con la revolucion (Ez a nő a forradalommal van). 1989 júliusában hunyt el.

Fidel Castro Ruz

A Kubai Kommunista Párt főtitkára, Kuba államfője és miniszterelnöke, a kubai forradalom legendás személyisége.

1927. augusztus 13-án született. Fiatalon bekapcsolódott a forradalmi mozgalomba. 1953. július 26-án 150 társával együtt megkísérelte elfoglalni a Santiago de Cuba városban lévő Moncada laktanyát. Az akció nem járt sikerrel, 15 év börtönre ítélték, de 1955-ben amnesztiával szabadult és emigrált. Emigrációban megalakította a Július 26-ai Mozgalom elnevezésű forradalmi szervezetet. 1956 decemberében visszatért Kubába, ahol egy

forradalmár csapattal Orintében partra szállt. Hosszú kemény fegyveres küzdelem következett a Batista vezette USA-barát kubai diktatúra ellen. Eleinte kudarcot követett, de 1958 végére a forradalmi erők ellenőrzése alá került Kuba nagyobb része. 1959 januárjában bevonult Havannába, ezzel győzött a forradalom.

Ernesto Che Guevara

A kubai forradalom legendás és Fidel Castro mellett legismertebb személyisége.

1928. május 14-én született Rosario városban, Argentínában. Buenos Airesben orvosi végzettséget szerzett. Az egyetem után beutazta Dél-Amerikát. Guatemalában találkozott emigrációban lévő kubai szabadságharcosokkal. Nem sokkal később megismerkedett Fidel Castróval, akivel haláláig tartó barátságot kötött. 1956-ban a kubai partraszállás egyik vezetője. A partizánharcban mindvégig Castro mellett volt, 1959 után a Kubai Köztársaság egyik meghatározó vezetője volt. 1965-ban feladta minden tisztségét, és Kongóba, majd Bolíviába ment, hogy személyesen vegyen részt az ottani forradalmi megmozdulásokban. 1967. október 8-án a bolíviai hadsereg elfogta és kivégezte.

Új utakon a gazdaság

A Szovjetunió és a kelet-európai szocialista országok szétesése drámai nehézségek elé állította Kubát. Az ország elveszítette addigi piacainak 85 százalékát. Kuba azonban nem adta fel. Rövid, kemény korlátozási időszak után hozzáálltak a gazdaság új stratégiai irányainak kijelöléséhez. A 90-es évektől a hagyományos cukoripar helyett az idegenforgalom lett a fő fejlesztési irány. 2003-ban már 1,9 millió külföldi turistát fogadtak, és a tendencia folytatódik. Az új ágazat mellett természetesen továbbra is fontos szerepet játszik a nikkell- és kobaltexport, fontos exportcikk a híres kubai szivar, de a hal, és egyéb tengeri termékek is.

Az elmúlt egy évtizedben újra kellett gondolni a párt egész politikáját, hiszen a szocialista világrendszer megszűnt, és az USA is fokozta a nyomást Kubára. E változtatás jegyében Kuba nyitott a nyugati világ felé és piacgazdasági elemeket vezetett be a gazdaságirányításban. A párt közvetlen módon már nem avatkozik be a gazdaságba. A párt törekvései a gazdaságfejlesztés irányainak meghatározásában érvényesülnek.

Nyitás és reform

A szocializmus mai szakaszában, a gazdaságban egyre több reformintézkedést valósítanak meg. Az egypártrendszer Kuba megítélése szerint megfelel a kubai sajátosságoknak, összhangban van az emberek érkeivel, nem kívánják változtatni rajta. Ugyanakkor nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy a párt a lehető legteljesebben képes legyen kifejezni a különböző társadalmi csoportok érdekeit. Létrehozták a „forradalom szociális munkása” intézményt. A fiatal szociális munkások feladata, hogy figyelemmel kísérjék a nehéz helyzetben élők sorsát, és segítsenek ott, ahol a társadalom nagy intézményei nem tudnak megfelelően reagálni. Felismerték, hogy a kábítószer-forgalom nem kerül el Kubát sem, s a kábítószer-fogyasztás problémát jelent itt is. Erről a kérdéstről eddig nem beszéltek, most viszont társadalmi méretű harcot hirdettek.

A gazdasági reform

1993 minden szempontból a mélypont volt. 1990–1993 között a GDP 30 százalékkal, a külkereskedelem 22 százalékkal csökkent. A költségvetés hiánya a GDP 33,5 százalékára rúgott. A vezetés döntött, hogy a válságot le kell küzdeni, de úgy, hogy a társadalom el tudja viselni, s maradjon meg a belpolitikai stabilitás. A külkereskedelmet a korábbi szocialista piacokról a nyugati és dél-amerikai piacokra orientálták át. Megszüntették a külke-

reskedelem állami monopóliumát. A cukorár zuhanása miatt a cukorgyárak jelentős részét bezárták, százezer embert irányítottak át más ágazatokba. Döntést hoztak arról, hogy a turizmus legyen az új stratégiai ágazat, amely biztosíthatja az ország devizabevételeit. A belső piacon a kubai peso mellett bevezették a dollárt is mint fizetőeszközt. Hárommillió hektár mezőgazdasági föld állami tulajdonból szövetkezeti tulajdonba került. A minisztériumok számát 50-ről 32-re csökkentették, s tovább folyik az állami apparátus karcsúsítása.

1997-ben törvényt hoztak a külföldi beruházásokról. Ennek alapján a külföldi tőke beruházhat a gazdaság bármely területén, kivéve a hadiipart, az oktatást és az egészségügyet. Jelenleg 402 vegyesvállalat és 72 tisztán külföldi vállalat működik az országban. A szállodaiparban például a spanyolok és a németek vezetnek. A német tőke látja el buszokkal a városi tömegközlekedést.

1994-re sikerült a visszaesést megállítani, és azóta a GDP évi 4 százalékkal nőtt. A növekedés 75 százaléka termelékenység növekedéséből adódik. A költségvetés hiánya a GDP 3 százalékára csökkent. A kubai kőolajtermelés 4,1 millió tonnára nőtt, szükségleteik felét hazai forrásból fedezik. A tervek szerint 2005-re az áramtermelést csak hazai kőolajból fogják fedezni. Az idegenforgalomban minőségi változás történt. Felépült, mintegy 40 ezer szállodai szoba, Varadero környékén óriási üdülőövezetet hoztak létre.

Társadalom és gazdaság

A munkanélküliség az 1993. évi 8 százalékról 3,3 százalékra csökkent. Az életszínvonal lényegesen nőtt. Az átlagbér 1993-ban 180 peso volt, 2002-ben már 260 peso. Kubában az oktatás és az egészségügy teljesen ingyenes, s viszonylag olcsó a tömegközlekedés is. Így az emberek valóságos jövedelme nagyobb. A sikeres üzemekben a jövedelem is több. A legnagyobb ruhagyár, a Gala dolgozói például 500 pesót vihetnek haza. A bankban 26 pesót adnak egy dollárért, úgyhogy tisztában vannak azzal, hogy a pozitív változás ellenére még sok a tennivaló. Az állam minden állampolgár számára ingyen biztosít napi egy zsemlét, a gyermekek számára tejjegyzettel biztosítanak olcsó tejet. A munkahelyek sok helyütt élelmiszertermékekkel könnyítik a dolgozók helyzetét.

Az oktatásban szinte forradalom ment végbe. Felújították az ország összes iskoláját. Ma már egy tanárra csak 20 tanuló jut. Mindenütt bevezették a számítógépes oktatást. A kubai állami televízió két csatornája mellett létrehozták a külön egész nap sugárzó oktatási csatornát. Gyakorlatilag minden kubai házban van már televízió.

Új kubai nagykövet Budapesten

Egy rokonszenves asszony érkezett a közelmúltban Budapestre, Sonia Díaz Llera asszony, a Kubai Köztársaság új magyarországi nagykövete. Az új kubai nagykövet igazi profi, gyorsan megérezte a magyar belpolitika jellegzetességeit. Már nemcsak a bonyolult parlamenti viszonyokban ismeri ki magát, de bátor gépkocsivezetőként a budapesti forgalomban is. Sok sikert kívánunk neki!

Hírek a szigetországból

Április 11. Fidel Castro éles hangú beszédben bírálta az Egyesült Államokat, amiért támogatja a terrorizmust. Ezt jelzi, hogy az USA menedéket és támogatást ad Luis Posada Carriles ismert terroristának, akit már a 60-as években Kuba elleni terrorharcra képeztek ki és vetettek be. A venezuelai börtönévek után visszatért a terrorizmushoz. Merényletet tervezett az 1997. évi Ibero-Amerikai Csúcstalálkozó ellen.

Április 13. Juan Antonio Fernandez, Kuba állandó képviselője az ENSZ-ben ellenezte az ENSZ olyan reformját, amely az emberi jogok érvényesülésének vizsgálatát az államok egy szűk körének kezébe adná. Hasonlóképpen nyilatkozott Kína, Zimbabwe, az Arab Liga, az Iszlám Konferencia, Oroszország és mások.

Április 14. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága 21 igen, 17 ellenszavazattal, 15 tartózkodással, nyilvánvaló amerikai nyomásra jóváhagyta azt a javaslatot, hogy

külön megbízottat küld ki annak vizsgálatára, hogy az emberi jogok miként érvényesülnek Kubában. A kubai külügyminiszter kijelentette, hogy az USA-nak semmilyen erkölcsi alapja nincs ilyen követelésekre, és Kuba egy jótányt sem enged elveiből.

Április 17. Felipe Pérez Roque kubai külügyminiszter sürgette az Európai Unió országait, hogy az ENSZ-ben támogassák azt a javaslatot, miszerint ki kell vizsgálni, miként sérti meg az USA az alapvető emberi jogokat a Guantanamo amerikai támaszponton.

Április 18. Kuba látja vendégül a 17. Spanyol Nyelvű Kiadványfesztivált. Megünneplik Cervantes spanyol író Don Quijote műve megjelenésének 400. éves évfordulóját.

Április 18. 2005-ben 2,3 millió külföldi turistát várnak Kubába. Az idegenforgalom Kuba leggyorsabban fejlődő gazdasági ágazata

lett. A kongresszusi turizmus terén Dél-Amerikában Kuba a második helyet foglalja el.

Április 18. Az utóbbi öt évben 424 ezer turista kereste fel a havannai Rum Múzeumot, amely Havanna régi részén található. A múzeumban ritkaságok kóstolására is van mód.

Április 20. Jesse Jackson amerikai tiszteletes hosszabb időt fog Kubában tölteni, hogy személyes jelenlétével segítse elő az amerikai-kubai kapcsolatok fejlődését.

Április 21. Fidel Castro bejelentette, hogy Kuba hamarosan önelátó lesz energetikai téren. Húsz ezer villamos transzformátort importálnak, korszerű kis fogyasztású égőket és más villamos berendezéseket vezetnek be.

Április 21. Fidel Castro bejelentette, hogy emelik a kubai dolgozók minimálbérét. A minimálbér így 225 peso lesz. Az intézkedés 1,6 millió embert érint.

Nyerjen egy kétszemélyes kubai vacsorát!

KUBA TOTÓ

1. Mire vonatkozik a Montecristo és Partagas Lusitánias elnevezés?

1. Kuba legmagasabb hegye
2. Rummárka
- X. Szivarmárka

2. Ki volt Carlos Puebla?

1. Kubai politikus
2. Énekes, gitárművész
- X. Táncos

3. Mikor vezette be az Egyesült Államok a gazdasági embargót Kuba ellen?

1. 1992
2. 1973
- X. 1962

4. Mi a Moncada?

1. Szivarfajta.
2. Laktanya, amelyet Fidel Castro megostromolt
- X. Kubai étel neve

5. Ki a Kubai Kommunista Párt másodtitkára?

1. Juan Antonio Fernandez
2. Raul Castro
- X. Felipe Pérez Roque

6. Ki volt az 1962-es szovjet-amerikai konfliktus amerikai, illetve szovjet főszereplője?

1. Bush–Putyin
2. Eisenhower–Hruscsov
- X. Kennedy–Hruscsov

7. Melyik Kuba második legnagyobb városa?

1. Havanna
2. Baracoa
- X. Santiago de Cuba

8. Mi kell a picadillo elkészítéséhez?

1. Hal és burgonya
2. Darált marhahús és rizs
- X. Feketebab és rák

9. Ki volt José Martí?

1. Kubai énekes
2. A kubai kommunista mozgalom kiemelkedő személyisége
- X. Kubai költő, író, forradalmár

10. A magyar politikai pártok közül melyik kötött együttműködési megállapodást a Kubai Kommunista Párttal?

1. Magyar Szocialista Párt
2. Munkáspárt
- X. Magyarországi Szociáldemokrata Párt

*A megfejtéseket az alábbi címre kell beküldeni május 15-ig:
A Szabadság szerkesztősége
(Kuba Totó)
1082 Budapest, Baross u. 61.*

A helyes megfejtők között egy kétszemélyes kubai vacsorameghívást és kubai rumkollektiókat sorsolunk ki.

EGY PILLANTÁS KUBÁRA

Hivatalos elnevezés: Kubai Köztársaság.

Területe: 110 860 négyzetkilométer, szigetország, hosszúsága 1 200 km, szélessége 30 és 190 km között változik. (Összehasonlításként: hazánk területe 93 ezer négyzetkilométer).

Lakosság: 11,3 millió (Magyarországon kevesebb, mint 10 millió).

Várható életkor: 75 a férfiaknál, 79 a nőknél.

Főváros: Havanna (lakossága: 2,2 millió. Összehasonlításként: Budapest lakossága 1,8 millió).

Nemzeti ünnep: Január 1-je, amikor az 1959. évi forradalom napját ünneplik.

Társadalmi rendszere: szocializmus.

Államformája: köztársaság, a parlamentnek 601 tagja van, az államtanácsnak 31, a kormány-

nak 36.

Államfő: Fidel Castro Ruz.

Parlament elnöke: Ricardo Alarcón de Quesada.

Miniszterelnök: Fidel Castro Ruz.

Külgyminiszter: Felipe Ramon Perez Roque.

Időjárás: Az évszakok között nincs nagy hőmérséklet különbség. Kuba éghajlata kellemes szubtrópusi, enyhe északkeleti széljárással. A nedves évszak májustól októberig, a száraz téli időszak novembertől áprilisig tart. Az éves átlaghőmérséklet 22–27 °C, az átlagos páratartalom 80 százalék egész évben, és az esős évszakban is csak egy kicsivel magasabb ennél.

Média: Televízió négy csatornával. Legnagyobb napilap a *Granma*, a Kubai Kommunista Párt lapja.

Ne mulassza el megnézni!

Havanna

A Karib-térség legnagyobb városa és egyben Kuba központja. Számos gyönyörű spanyol építészeti remekmű található a városban. Havanna nyüzsgő éjszakai élete, a mozik, színházak, kabarék és éjszakai lokálok sora még a legstrapabíróbb utazót is kimerítik, de a forgalom kisebb és az élet kevésbé amerikanizálódott, mint más latin-amerikai városokban. A régi Havanna megkopottságán, a felújítást igénylő lakónegyedeken átsüt a kubaiai barátságossága és vendégszeretete.

Santiago

Santiago de Cuba: Kuba második legnagyobb városa. A város történelme legalább olyan színes, mint Havannáé. Itt található Kuba legrégebbi kastélyai és múzeumai, többek között a Casa de Diego Velázquez és a Bacardi Múzeum.

José Martí-emlékmű

Havannai katedrális

Nacional Szálló

Havanna belvárosa

Baracoa

A város két öböl közt, egy festői szépségű földnyelven fekszik Kuba legkeletibb pontján, a Cabo Maisin. A tengerpartot mindenfelé pálmák tarkítják, a hely hangulata valamely csendes-óceáni szigetre emlékeztet. A spanyol jelenlét emlékét őrzi három zömök erődítmény: a Fuerte Matachin, melyben a közigazgatási múzeum, a Fuerte de la Punta, melyben étterem és az El Castillo de Seboruco, melyben szálloda található.

Pinar del Río Province

Pinar del Río Province: az ország legnyugatibb pontja, a kirándulók és a természet szerelmeseinek kedvenc helye. A 175 km hosszú Cordillera de Guaniguanico hegység uralja a tájat, mely alatt több száz kisebb és nagyobb mészkőbarlang található (a leghosszabb 26 km-es). A Vinales körüli hegycsúcsok az idő folyamán megkopva, ma bizarr alakzatot mutatnak. Ez talán Kuba legszebb vidéke, rengeteg lehetőség nyílik a bűvárokodásra, a jachtok számtalan természetes kikötőbe időzhetnek, a víz tiszta és a korallzátonyok védte csodálatos homokos partokból is bőven válogathatunk.

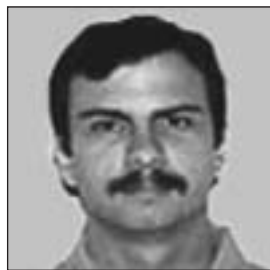
Trinidad

Trinidadot 1514-ben alapították, de egészen a 18. század végéig a csempészek kedvelt rejtékhelye volt. A csempészek rabcsalásokat és aranyat csempészték a britek uralma alatt lévő Jamaicáról, de mindez hirtelen megváltozott a 19. században, amikor is haiti rabszolgáldadások miatt a franciák betelepültek Trinidadba. A város egészen a függetlenségi háborúig, a terület cukornád ültetvényeinek tönkretételéig virágzott, ezután a városra megint sötét idők jöttek. A cukornád hozta rövid gazdagság nyomai láthatók a városban; márvány padozatok, kovácsoltvas kapuk és kopott udvarházak. Érdemes ellátogatni a Taller Alfarero nevű kerámiaüzembe, ahol még ma is hagyományos technikával dolgoznak. Kuba legszebb tengerpartjai is Trinidad közvetlen környékén találhatóak.

Antonio Guerrero
Életfogytiglan

#58741-004 USP Florence,
PO Box 7500, Florence, CO
81226 US

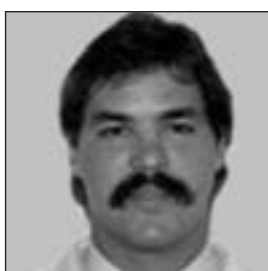
Fernando González
19 év börtön

#58733-004 FCI Oxford,
PO Box 1000,
Oxford WI 53952-0505 USA

Szabadságot az öt kubainak!

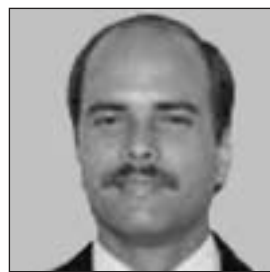
Az imperializmus politikai foglyai

Írj az öt kubainak! Tudasd velük, hogy nem felejtettük el őket, és mutasd meg az imperialista börtönőröknek, hogy rajtuk a világ szeme!

Ramon Labanino
Életfogytiglan

#58734-004 USP Beaumont,
PO Box 26030, Beaumont,
Texas 77720-6035 USA

Gerardo Hernandez
Kétszeres életfogytiglan

#58739-004 US
Penitentiary Lompoc,
3901 Klein Boulevard
Lompoc, CA 93436 USA

Rene González
15 év börtön

#58738-004 FCI McKean,
PO Box 8000 Bradford, PA
16701 USA

Szabadságot az öt kubainak!

Az úgynevezett „Miami 5” olyan öt kubai állampolgár, akiket kémkedés hamis vádjával ítélték el az Egyesült Államokban. Valójában a céljuk az volt, hogy a hírhedt Miami-ban működő jobboldali Kuba-ellenes csoportokba beépülve terrorista cselekményeket előzzék meg. Ezek a csoportok erőszakos, Kuba ellen irányuló terrorizmusért felelősek.

A Miami 5 bebörtönzése csak egy része egy olyan politikai háborúnak, amelynek célja a kubai szocializmus megsemmisítése. Ugyancsak ennek a háborúnak része a több mint negyven éve tartó illegális gazdasági blokád.

Bár Kuba soha nem veszélyeztetett egyszerű amerikai állampolgárokat terrorakciókkal, kubaiak ezrei szenvednek az Egyesült Államokból kiinduló terrorista támadásaitól.

„Ha ártatlan emberek halálának megelőzése, két ország terrorizmustól való megóvása és Kuba értelmetlen inváziójának megállításának az ok, amiért elítéltek, akkor az ítélet legyen üdvözlendő ... akkor politikai foglyok vagyunk.” (Ramon Labanino, egyike a Miami 5-nek.)

**LEGYÉL DÜHÖS, LEGYÉL AKTÍV,
CSATLAKOZZ AZ AKCIÓINKHOZ!**

Magyar–Kubai Szolidaritási és Baráti Fórum: 1096 Budapest, Haller utca 26. földszint.

Telefon: 06-20-362-28-72, e-mail: magyar-kubai@freemail.hu, web: www.tar.hu/kuba, www.embacuba.hu

Vancsó Zoltán felvétele

Történelemóra–történelmi óra

1492: Kolumbusz felfedezi Kubát.

1492–1898: Spanyol megszállás, Kuba spanyol gyarmattá válik.

1898–1902: Amerikai megszállás.

1902: Kuba függetlenné vált, ugyanakkor erőteljes amerikai befolyás érvényesült.

1952–58: Fulgencio Battista tábornok diktatúrája.

1953. július 26.: Castro megostromolja a Moncada laktanyát.

1956. december 2.: Castro partraszáll Kubában, megkezdődik a Battista elleni partizánháború.

1959. január 1.: A diktatúra bukása. A forradalom győzelme.

Fidel Castro

1961. április: Az USA-nak nem sikerül megdöntenie a kubai rendszert.

1962-től amerikai gazdasági embargó Kuba ellen.

1962. október: Szovjet–amerikai konfliktus Kuba kapcsán.

1975: A Kubai Kommunista Párt első kongresszusa.

1991: Castro részt vesz a

dél-amerikai országok első csúcstalálkozásán.

1992: Új alkotmány Kubában, a közvetlen választások bevezetése.

1998. január: II. János Pál látogatása Kubában.

2002. június: Össznépi kezdeményezésre az alkotmány megerősíti: Kuba szocialista ország marad.

Kuba 1961-ben a szocializmus útjára lépett. Az Egyesült Államok, amelynek partjai alig 80 kilométerre vannak a szigettől, kezdetől fogva mindent megtett azért, hogy elfojtsa a kubai szocializmust.

1962-ben ezért vezetett be az Egyesült Államok embargót. 1992-ben, a Szovjetunió és a kelet-európai szocialista országok szétesése után újabb törvényt hoztak, a Kubai Demokrácia Törvény (Torricelli-törvény) néven. A törvény szerint az USA szigorúan korlátozza a valutaátutalásokat Kubába. A kubai kikötőkben horgonyvetett hajókat hat hónapra kiltájk az Egyesült Államok kikötőiből. A Kubával kereskedő cégek ellen szankciókat alkalmaznak. Az embargót 1996-ban tovább szigorították. (Helms–Burton-törvény).

Az USA-nak a nemzetközi jog szerint ilyen embargó bevezetésére nincs joga. Ellentmond számos nemzetközi megállapodásnak, így az Amerikai Államok Szervezete és az ENSZ alapító okiratának. Az Egyesült Államok igazságszolgáltatási hatáskörének ilyen kiterjesztése ellentétes a nemzeti szuverenitás és a belügyekbe

való be nem avatkozás elveivel, a kereskedelem, a hajózás, a tőkeáramlás szabadságának elvével. Mily furcsa! Az Egyesült Államok ezeket az elveket a világ minden más pontján képviseli, Kuba esetében viszont nem.

Kubai források szerint az amerikai embargó által Kubának okozott közvetlen gazdasági kár – bevezetése óta – meghaladja a 70 milliárd dollárt. Ebben sok minden benne van: a kereskedelmi és idegenforgalmi bevételkieséstől kezdve, a kényszerű gazdasági intézkedések költségein át, a kubai lakosságot érő gazdasági és szociális károkig.

Kuba azonban kitart. Egyre többen vannak a világban, akik felemelik szavukat a törvénytelen és igazságtalan embargó ellen. Az üzleti világ képviselői kereskedni akarnak végre, az emberek pedig normálisan élni. Dávid legyőzi Góliátot!

I. Sz.